

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne petivrtve za enkrat K 180. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

„Slov. kmetijska družba“ — dr. Žerjavovo nasilje.

Slovenski kmetje imajo svojo najboljšo in najmočnejšo stanovsko organizacijo v Slovenski kmetijski družbi. To družbo je treba kot stanovsko organizacijo še spopolniti in ji dati še večji vpliv in veljavo, podobne oni, katero imajo trgovske in obrtne zbornice in enake organizacije.

Važnosti Kmetijske družbe se vsakdo zaveda, zato je naša stranka tudi vedno z največjo paznostjo sodelovala v njej. Vnetega strokovnega dela dr. Lampeta v družbi dosedajni glavni tajnik in kandidat samostojnežev g. Gustav Pirc ne more dovolj prehovati, delo našega Povšeta pa je še vsem v preživem spominu.

Seveda je dišalo tudi raznim mogotcem stare liberalne ali narodno-napredne stranke, da bi se polastili te organizacije. Sedaj so poskusili srečo ravno isti ljudje, ki so si nadjali le drugo ime „Samostojneži“, da bi preslepili nekaj kratkovidnih in osebno užaljenih ljudi. Toda na zadnjem občnem zboru se jim to ni posrečilo. Krščanski slovenski kmetje, organizirani v Kmetijskih zvezah, so odbili liberalno nakano tako temeljito, da so imeli dve tretjini vseh glasov pri zadnji volitvi. Toda računali niso s surovostjo Samostojnežev in s strankarsko zagrizenostjo dr. Žerjava, ki v strankarske namene zlorablja čast in oblast deželnega predsednika.

Prošt Kalan je sklical kot začasni predsednik Kranjske kmetijske družbe, ki je po razsulu Avstrije razširila samo z odborovim sklepom svoj delokrog čez vso slovensko ozemlje, redni občni zbor, ki naj voli novega predsednika, odobri zgornji odborov sklep in izpremeni v tem smislu tudi družbina pravila.

Krstni boter „Samostojnežev“, dr. Žerjav, je zbral vse liberalne stare kričarje, verižnike, mešetarje in trgovce v svoji „Samostojni“ in skušal krščanskim kmetom izdreti iz rok organizacijo. Pogoreli so pri volitvah predsednika tako temeljito, da jim je za trenutek kar sapo zaprlo, potem pa so divjali kakor besni in obsedeni. Naši nasilja niso hoteli rabiti.

Kaj napravi dr. Žerjav?

Naši so izvolili kmeta Iskro, poštenega, uglednega in delavnega srednjega kmeta, za predsednika, toda dr. Žerjav kot krstni boter „Samostojne“ volitve ni potrdil, temveč jo ovrgel ter zaukazal nove volitve za delegate. In vendar na občnem zboru navzoči vladni zastopnik ni imel proti pravilnosti ničesar omeniti in tudi nobeden izmed „Samostojnežev“ ni črnil besedice. Vse bi bilo dobro in prav, ako bi bili zmagali dr. Žerjavovi lažisamostojni kričarji. Ker so zmagali krščanski kmeti s svojim kandidatom, pa je izvršil dr. Žerjav nasilje in volitve razveljavil, češ, da morajo biti zastopane slovenske podružnice iz vseh krajev Slovenije.

Kaj je sedaj naša naloga?

Sedaj se bodo morali pri vseh podružnicah, torej tudi pri nas na Štajerskem, vršiti novi občni zbori z dnevnim redom: volitev delegatov za glavni občni zbor Slovenske kmetijske družbe. Pazite, da bodo ti občni zbori pravilno sklicani in da volijo res le tiste, ki imajo za to pravico.

Druga glavna naloga naša je, da izvolite samo takšne trdne naše može, ki so organizirani v Kmetijskih zvezah in bodo res zanesljivo šli na glavni občni zbor.

Dosedaj smo bili prizanesljivi, dr. Žerjav pa je nas poučil, da ne smemo imeti več obzirov na prav nikogar. Svoje število, svojo veljavo in svojo moč pa moramo močato, odkrito in pošteno ter odločno uveljavljati povsod!

Ako ne bomo spoštovali sami sebe in svojih načel, potem bodo drugi pometali z nami in brili norce ter teptali naše pravice. Zato krepko in samozavestno skupaj! Krščanski slovenski kmet si mora z borbno ohraniti in okrepiti ter razširiti tudi svojo največjo stanovsko organizacijo: Slovensko kmetijsko družbo, Bridko se bo varal dr. Žerjav s svojimi Samo-

stojneži, ako misli, da bo uspel z nasiljem in s spletkarjenjem ter z zlorabo predsedniške časti in oblasti. Štajerci in Korošci bomo razgnali ljubljansko Žerjavovo samostojno meglo ...

Še nekaj navodil za občinske volitve.

Kdo je volilec?

Voliti morajo:

1. Vsi moški:
  - a) ki so stari 21 let in bivajo ob začetku prve razgrnitve volilnih imenikov že 2 leti v občini;
  - b) javni nameščenci (uradniki, učitelji), duhovniki, zdravniki, ki vsaj od začetka prve razgrnitve volilnih imenikov redno bivajo v občini;
2. Zenske ob istih pogojih kakor moški toda:
  - a) ki samostojno gospodarijo na svojem posestvu ali svojem obrtu, oziroma na posestvu in obrtu svojih odsotnih mož, oziroma mladoletnih ali odsotnih otrok, bratov in sester, katerim je vsaj eno leto predpisan državen, neposredni davek;
  - b) ki so dovršili vsaj 8. razred ljudske šole, ali meščansko šolo, ali 4. razred srednje šole, ali drugo enakovredno šolo.

Izjeme:

- Voliti ne smejo:
1. Aktivni vojaki in oficirji. Tisti, ki so pri obojih vojah, ne morejo sicer voliti, morejo pa biti izvoljeni. Torej spadajo v volilni imenik.
  2. Osebe, ki so pod očetovsko oblastjo, to so take osebe, glede katerih je sodnija sklenila, da se očetovska oblast nad njimi podaljša, češ, da so dosegli polnoletnost, na primer radi lahkomiselnosti, malopridnosti itd., osebe, ki so pod varstvom ali skrbstvom (n. pr. slaboumni, zapravljevci itd.), redovniki, redovnice in javni ubožeji.
  3. Sledeče sodnokaznovane osebe:
    - a) radi hudoodelstva,
    - b) radi prestopkov tatvine, poneverbe ali pa radi deležnosti teh prestopkov, radi goljufije, radi odeduštva, radi potepustva.

LISTEK.

Januš Golec.

Pozdravi rojakov.

(Konec.)

France se je smehljaj zadovoljno, tudi jaz sem spremenil svoje še do danes dokaj debelo marogasto črnogledno nazore o svojih rojakih. Lenka je dala še za drugi in tretji liter, navijala gramofon, vriskala in nas vabila na ples v krog in na poskok. Nobeden se ni odzval temu povabilu.

Štukli se je naenkrat nekaj stožilo do solz, sedla je na stol, sklonila razgreto glavo in javkala med jokom:

„Ha, moj prvi mož, Bog mu daj nebesa, še danes sem molila zanj, to je bil človek.“

„Kaj se boš emerigala za prvim, saj imaš že drugega in mlajšega od prvega“, je tolažil Bindek Štuklo.

Lenka se ni dala utolažiti, emerigala se je na prejš, vesela družba je dobila vrzel. Pa še Bindekov Janža je pogledal proti stropu, zaemakal z jezikom in mi pošepnil:

„Baba je pijana, pustimo jo in pojdemo!“

Mešetar je vstal in se skolovratil pazljivo odmerjenih korakov iz sobe. V veži pa je Bindek nekaj premetaval, dvigal, skrobotal s steklenkami in na debelo v jezi ružil v svet samega babjega vruga. Pri lomastil je nazaj k mizi, dvignil je desnico, padlo je po Lenkinem hrbtu:

„Tu imaš, ker si mi uznila in izpilš vino!“

Pri občutnem udarcu je buknila Lenka kvišku, zavrla trenutno zatvornico prisiljenih solz in po razburkanem Janžetu je padala z udarci ženskega jezi-

ka preko vseh grab in jarkov dostojnosti, dokler mu ni porinila pod nos še kuzle potepene in beraško mešetarske. Bindek je zamahnil v drugič z lopatasto roko, a predno jo je položil na Lenko, mu je zalučala ona v obraz in oči skodelico s soljo in papriko. Bindek ni bil več za fronto, okrenil se je, se prijel za oči in odšvajdral skozi duri.

S Francetom sva se smejala celemu razdvoju, ki nama je bil španska vas, a tudi naju se je lotila Lenka s papriko in soljo. Morala sva za Bindekom na zrak, Lenka je ostala sama na kraju raja in boja. Jaz sem bil uverjen: babnici se je zavrtele vsled obilice vina na zblaznelo plat.

Po cesti je korecal Janža, se držal za oči, a v rokah je vihtel prav oni ceker, s katerim sem ga videl vstopiti v krčmo. Prišel je do mosta, obrisal si je oči, zavihtel ceker na kvišku, ga spustil v udarcu na obmostne držaje in čul se je glasni tresk in cingljan-odhacal jezno in globoko užaljenih korakov v smeri je steklenih črepinj. Izsul je še črepinje iz cekra in proti vasi.

Sedaj pač mi je bilo jasno, kaj je učinila Lenka in zakaj je na njo zamahnil Bindek. Siromak je imel v cekru vino za dom, tega mu je Štukla spasla v večnem kotu, ga prelila v litre in pil ga je Janža in cela družba v veri, da je na Lenkin račun. Presneta lisica, kako ga je bila potegnila. Spravila ga je ob vino, ob steklenice, mu zalučala ščemeče paprike v oči in ga v konečno zahvalo še ozmerjala za tatinsko popito vino s kuzlo potepuško.

Takšen je bil konec moje druge komedije v domači krčmi in v ženski družbi. Bil sem uverjen: ženski spol je doma in v zaledju bolj podivjal kot vojaki v vojni in v bojnem metežu.

Moj prvi pozdrav v krogu domačinov je bila sirkova metla, drugi pa paprika v oči in breca skozi duri. France se je smejal celi zabavi do onemoglosti; meni pa se je usmilil po nedolžnem oškodovani mešetar, jezila me je prefrigana babura, ki nas je zvodila vse za nos, nazadnje pa nas še tri moške razgnala na vse vetrove. Ljudje jej bodo pripenjali s pohvalo zlato kolajno, ako jim bo natvezala celo komedijo.

Veliko je vredna izkušnja in prebrhta človeka, vendar one preizkušnje s sirkovo metlo in papriko ter oboje še iz ženskih rok si pač ne želim več. Moj sklep je bil neomajeno podprt: Krčma v rojstnem kraju, ne vidiš me več, ker si me izplačala z metlo in papriko!

S Francetom sva stopala počasi proti domu kot vojskovodja po izgubljeni bitki. France se je še neutelljivo hohotal, jaz sem si pa hladil ter ohlajal novo sramoto v večernem hladu. Julijski mrak je že božal, zagrinjal počasi naravo, ko sva stopala mimo Polutnikove njive. Na njivi je razbijal trde in predebele grude mladi gospodar Polutnikov Tone, ki sem ga že poznal izza ljudskošolskih let.

Sirota, solze sočutja so mi zaplavale v očesih, ko sem zrl to žrtev vojne, ki se je silila z nadčloveško potrpežljivostjo k težkemu delu — razbijanju grud. Reveža je zadel strel v bok, noga se mu je skrčila več kot za pedenji, skrčeno nogo so mu obvezali in povili v železje, da se je premikal in stopal po železni opori in oprt ob palico. Z največjim naporom se je vlekel po njivi, pri vsakem zamahu z motiko ga je zamaknilo na stran, prevrnil se je večkrat, ako se mu ni posrečilo vloviti pravi trenutek v tla poleg sebe zasajene palice. Kadar se mu je spodneverilo, da je padel po grudah, si je s težavo pomogel po koneu, dvignil motiko in znova zamahal.

To je bil večerni prizor na delo trpina in invalida, ki si je izbijal iz zemlje vsakdanji kruh z motiko in z lastnim, po vojni pohabljenim telesom. A pri vsem tem trpljenju pa ni bilo čufi kake nevolje ali bolestin vzdihov iz njegovih prs, ampak potrpežljivo je padal pri zamahih na njivo, se dvigal, da izpolni podkaznijo zažugano zapoved božjo: V potu svojega obraza boš jedel kruh zemlje! Ta vsakdanji kruh Po-

Kako dolgo traja nezmožnost?

a) pri takozvanih političnih hudodelstvih in pri hudodelstvu tepeža ali pa uboja, ako se je teh hudodelstev udeležilo več oseb, in se ni dalo dognati, kdo je ranil ali ubil poškodovanca — preneha nezmožnost takoj po prestani kazni;

b) pri drugih hudodelstvih, tusem spadajo posebno tudi hudodelstva radi tepeža in uboja, kjer se je storilca dognalo, radi požiga, tatvine, goljufije, poverbe, imamo razlikovati: Ako znaša prisojena kazen 5 let ali več: preneha nezmožnost po preteku 10 let po prestani kazni, ako znaša manj kavor 5 let, pa po preteku 5 let po prestani kazni, radi prestopkov, ki so navedeni pod b) prenehajo posledice tri leta po prestani kazni.

c) Osebe, ki so bile sodno kaznovane radi preje bilo dejanje storjeno pri volitvah v državno zborgreška zoper določbe v varstvo volilne svobode, ako nico, občinski zastop, ali kako drugo zastopstvo: posledica preneha 6 let po prestani kazni.

4. Osebe, ki so bile stavljeni pod prisilno nadzorstvo, ali oddane v prisilno delavnico po preteku 5 let:

5. Osebe, katerim je sodišče odtegnilo očetovsko oblast nad njih otroki, dokler so otroci pod tujim varstvom vsekakor pa 3 leta po sodni odredbi.

6. Osebe, ki so bile radi pijanosti, ali pijančevanja že 2 krat obsojene v zapor: posledica preneha 3 leta po prestani kazni;

7. Osebe, nad katerih imovino se je razglasil konkurz — do konca konkurza.

8. Osebe, ki so bile odpuščene iz javnega urada ali službe, radi denarnega pregreška iz dobičkaželjnosti, za dobo 3 let, odkar so bile odpuščene.

9. Osebe, ki so bile obsojene radi oderuštva, navijanja cen, nakupičevanja blaga, veriženja, ali tiho-

tapstva preko državnih mej, za dobo 6 let po prestani kazni.

10. Osebe, katere ob svojem rojstvu niso imele domovinske pravice v neki občini sedanje države SHS (privandrani Nemci, Italijani in Madžari). Imajo pa volilno pravico slovenski begunci iz Primorske, Nemške Avstrije.

Pozor: Vsi, ki nimajo volilne pravice ne spadajo v volilni imenik. Torej ven z njimi potom reklamacije.

Kdo sme izvoljen biti

Za občinske odbornike, ali namestnike, smejo izvoljene biti vse osebe moškega spola, ali ženskega, ki imajo pravico voliti, ki so dopolnile 24. leto svoje dobe.

Izjeme:

Voljeni ne morejo biti:

a) Občinski nameščenci, dokler so v službi;

b) uradniki onih oblasti, ki neposredno nadzorujejo občinsko upravo;

c) osebe, ki so v zamudi s plačilom, ali položitvijo računa, katero jim do občine nalaga pravomožna razsodba, ali sodna poravnava;

d) osebe, ki se v zamudi s položitvijo računa, v opravljanju njim izrečenega premoženja občine, ali kakega občinskega zavoda;

e) osebe, ki se brez zakonitega odklonilnega vzroka branijo sprejeti izvolitev v občinski odbor, ali ki pozneje mandata, ki so ga sprejele, izrečno ali molče odlože za dobo 3 let.

f) ženske morejo biti izvoljene le kot 4., 8., 12., itd. kandidatije.

Vsi volilci tvorijo eden edini razred, ter imajo vsi volilci jednako volilno pravico.

Osebna dohodnina.

Ivan Vesenjsek:

(Nadaljevanje.)

V prvem članku smo videli, kako bistveno križno je, ako se kmetskemu posestniku ali obrtniku računa dandanes takozvani eksistenčni minimum 1600 K kot znesek, ki je prost osebnodohodninskega davka. Imamo pa še celo vrsto drugih krivic in nedostatkov pri odmerjenju tega davka. Oglejmo si n. pr. neprilike in krivice, ki si jih povzročajo medsebojno davkoplačevalci sami!

Napake davkoplačevalcev.

Prvo napako napravi davkoplačevalec s tem, da zavrne poziv davčne oblasti za napoved osebne dohodnine. To napako napravi največ ljudi z izgovorom: saj ne vem, kako bi to pisal, kaj bi napovedal, koliko bi računal; ne vem, kaj spada med dohodke, in kaj med stroške. Take in enake izgovore sem slišal že stokrat in stokrat, toda vsi ti izgovori so za naše preproste ljudi pač razumljivi, toda pri davčnih oblastih ne veljajo. Pomnimo torej: davčno napoved moram na vsak način izvršiti in sicer ob določenem času, ako temu davku podvrženi dohodki znašajo nad 2000 K. Izvršim pa davčno napoved ali pismo na predpisanih uradnih tiskovinah, ali pa ustmeno, torej osebno pri davčni oblasti. Tudi drugo osebno lahko pooblastim, da za mene napove. Moram pa ji dati posebno pismo pooblastilo. Kdor davčne napovedi ne izvrši, ali je poda vedoma in namenoma nepopolno,

zapade lahko denarni kazni in davčnemu kontumaciu, ki obstoji v tem, da ne more ugovarjati odmeri komisije za ta davek, in ne more več zahtevati odbitkov. Zakrivi s svojim ravnanjem lahko „davčno zatajbo“, za kar so določene posebne kazni.

Način izračunavanja in napovedovanja dohodkov in odbitkov si bomo ogledali v posebnem članku. Tukaj govorimo sedaj o nadaljnjih napakah davkoplačevalcev samih.

Nadaljna velika napaka naših ljudi je, da se ne poslužujejo popolnoma nič ali pa v nepopolni meri sredstev, ki jim jih nudi davčna postava sama. Mislim tukaj pred vsem na pravico do priziva. Koliko predpisanih zneskov bi se dalo znižati, ako bi naši ljudje sploh vlagali prizive ali rekurze in ako bi jih vlagali vsaj približno pravilno!

Čas za vlaganje priziva imam od tistega dne, ko se mi je izročil plačilni nalog, skozi 30 dni. Da lahko priziv dobro napravitim, si smem pri davčni oblasti ogledati in tudi prepisati vse podatke, ki so bili merodajni, da mi je cenilna komisija odmerila davek in davčno stopnjo. Tudi morebitne izjave prič, zaupnikov in izvedencev imam pravico pregledati in prepisati. Samo v takimenuotnane notranjeuradne spise nimam vpogleda. Kakor davčno napoved, tako tudi priziv lahko izvršim pismo ali ustmeno sam ali po pooblaščenca. Prizivi so prosti vseh pristojbin: torej ni treba nobenega koleka. Vložim priziv pri davčni

Intnikovega Toneta je bil več nego jed v potnih sragah, bil je vnebovpiječ in mučeniško izsiljeni grizljaj.

Pri tem pogledu na vsega sočutja vrednega invalida sva obstrmel s Francetom. Ta človek se zdaj v resnem vojnem času ni rešal in krohotal, ni popival in kvantal, ampak opravljaj pozno v mrak z mučeniško potrpežljivostjo poljsko delo.

Doma so mi pravili, da je Polutnik sam pri hiši, ker mu je pobegnila žena pri njegovem povratku iz bojišča. Bila mu je, tako so govorili ljudje, nezvesta za njegove odsotnosti. Torej toliko gorja je običalo in kronalo s trnjem preizkušnje tega moža, pa po povratku ni obupal, se ni zapil ali poenil, oprjel se je kot beraški invalid svete dolžnosti človeške — dela v potrpežljivosti.

Pri pogledu na Polutnikovoga Toneta pri razbijanju grud se mi je povrnil v spomin oni blaženi pozdrav, ko sem prestopil prag sobe invalidnega doma: Brat! Da, v domači sosedščini, na nji, pri težkem delu sem našel brata, katerega sem zastoj iskal po krčmi med zdravimi, veselimi, rajajočimi in še v dobi vojne lahkomišelimi sestrami.

Moj tretji pozdrav v domačem kraju mi je dal popolno zadoščenje od strani domačega kraja, bil je pozdrav brata v telesnem trpljenju in pri delu. Trpljenje in delo, to je bil moško bratski pozdrav Polutnikovoga Toneta v juljskem mraku na nji. Pa sem stopil k bratu na njivo, mu podal roko in spoznala se sva kot brata. Nisva se nič popraševala, kako in kaj je z nama. Vsak izmed naju je vedel, pri čem da je, radovedno, nepotrebno povpraševanje bi bilo motilo in kalilo bratsko iskreni pozdrav.

Zacinjalo je pri tati „Ave Marijo“. Tone se je odkril, oprl ob palico in molil. Se molitev je ovenčala ta bratski pozdrav, bil sem srečen in bolj zadovoljen, kot bi me bilo pozdravilo na stetine belo oblečenih deklet, ki bi mi sule cvetja na pot. Ko sem izsledil tu vojnega brata v trpljenju in pri delu, bila je za-me

živa pridiga: s kom se družim kot invalid, kje išči zabave in tolažbe? Pri bratu v trpljenju in delu!

Tonetu sem stisnil hvaležno roko, krenil sem zadovoljen proti domu, na uho so mi udarjali še dolgo udarci invalidove motike po trdih zemeljskih gradah, ki so mi odmevali tjadoli v srce z opominom: Trpi in delaj, ako hočeš, da boš vreden bratskega pozdrava in sprejema od strani vojnih bratov-invalidov! ki se zavedajo in spoznavajo, kaj da je nezasluzeno trpljenje na tem svetu.

Odslej sem se skrbno ogibal krčme, Falotove Urše in njene sirkové metle ter Stuklove Lenke in paprike; najrajši sem stopil v mraku k bratu Polutnikovemu Tonetu, ki me je sprejel vsikdar prav po bratsko . . .

Karabinijer in pes.

(Po L'Adriatico Jugoslavo poslovenil Peter Paulič.)

Bil je meglen, mrzel, žalosten dan.

Divje je razsajala kraška „Bora“, tučila, cvilila ter razburjala morje, da se je peneče, kakor kaka razkačena zver zaganjala ob obrežne pečine.

Cesta ob morju je bila prazna, pustja. Le laški karabinijer-strážnik je zamišljen stopal po cesti gor in dol, sedaj počasi, sedaj hitreje, kakor da bi hotel ubežati divjemu viharju.

Korakal je s povešeno glavo; v njegovih temnih očeh pa se je zrcalila nepopisna otožnost, nek izraz tope, bolestne nezadovoljnosti.

Vse okoli njega mu je bilo tuje, nasprotno, sovražno: drevje, skale, hrčki, morje, vse, vse.

In ljudje?

Ti so prav posebno! Ni težko uginiti, kaj o njem mislijo, ko ga tukaj srečavajo: čuti, sluti, da mu hočejo hudo, da ga sovražijo. S pogledi polnimi prezira, mržnje ga merijo in zdi se mu, ko začuti tak pogled na sebi, kakor da bi mu zaklical nek votel, ukazujoč glas v ušesa:

oblasti (administraciji), odnosno pri okrajnem glavarstvu.

Velik pogrešek je tudi, da si ljudje sami ali pa njihovi „dobri“ prijatelji ocenijo in navedejo množino pridelkov in s tem dohodkov napačno, previsoko. Kolikokrat se sliši poleti: pridelal je 50 mernikov ali drevenk pšenice! Pa se svež pridelek vsuši za dokaj procentov in pšenica tudi ni izčiščena, temveč je vračunana v nesrečnih 50 mernikih še vsa nesnaga in ves plevel in prah, ki znaša čisto eno četrtino ali še več navedenega navideznega pridelka. Še slabše je pri vinskem pridelku! Znano je, kako radi ljudje na jesen govorijo: toliko, recimo 10 polovnjakov, smo ganalili. In resnica? Nobeden polovnjak ni poln, ker zaradi vretja poln biti ne more in ne sme, torej ga manjka zgoraj slaba ped in po vretju se nabere spodaj dobra ped droži, od katerih zopet plačam prav lepe davke, ako jih dam prekuhati za žganje. Tako pa imam v resnici dobro četrtino manj pridelka, a glas o onih 10 polovnjakih gre okrog in je čisto krivična podlaga za odmerjenje osebne dohodnine. Približno ravno ista se godi pri napovedi množine sadja, raznih poljskih in drugih pridelkov.

Grdo, naravnost nekmetsko in nekrščansko pa je posebej še to, ako ljudje drug drugega ovajajo in drug drugega pri oblastvih pretiravajo množino in kakovost raznih pridelkov in s tem seveda tudi njegovih dohodkov. Tega greha je prav mnogo med nami in čimprej se ga odvadimo, tembolj bomo koristili drug drugemu in tudi lahko spoštovali drug drugega. Izvrševali pa bomo tudi krščansko zapoved o ljubezni do bližnjega v dejanju. Seveda moram tukaj še razločevati med neprimernim zatajevanjem in označnim ovajanjem. K nepoštenemu zatajevanju jaz nočem nobenega navajati.

Prevelika vnema ali gorečnost posameznih davčnih uradnikov in komisijski tisti ustvarja velike razlike pri ocenitvi osebnodohodninskega davka. Tako so mi znani v naši državi okrajni, odnosno pokrajni, kadar predpisujejo osebno dohodnino precej milejše, kakor pa pri nas. So pa tudi slučaji, kjer je to narobe. To povzroča nepopolnost davčne uprave in pa tudi možnost različnega tolmačenja in uveljavljanja davčnih predpisov ali določil v postavi sami. Zato javno apeliram na naše davčne oblasti, naj bodi obzirnejše pri odmeri osebne dohodnine, saj se lahko iz izkazov naših kmetijskih branilnic in posojilnic prepričajo, kako strašno spet peša navidezno gospodarsko blagosostanje. Vloge naših ljudi padajo, posojila pa rastejo. Treba je samo primerjati one kratke podatke, ki jih navaja poslanec dr. Hohnjec v svojem ugovoru proti enostranski dobičtvi maksimalnih cen naših živil, treba je slišati naše kmetijske strokovnjake, pa moramo priti do prepričanja, da se bliža naše kmetijsko ljudstvo brez razlike novim težkim časom, novim gospodarskim krizam, novim težkim zadolžitvam kljub svojem vstrajnem delu.

(Dalje prihodnjič.)

Poraz „Samostojne“ na Laškem.

Na Laškem mora imeti Samostojna svoj shod! Tako so odločili veliki generali v Celju. Njegov generalštab na Laškem je moral takoj na delo, da izdela podrobni bojni načrt. Mislijo se je sprva z zvijačo vse narediti. V Sedraž je že prišel glas; v nedeljo, dne 1. februarja bo shod v pivnici Kmetške zveze. A

Kaj delaš tukaj? Kdo si? Odkod si prišel? Kdo te je klical? Poberi se! Te skale, ta zemlja, to morje ni tvoje, ampak vse je naše, za nas ustvarjeno. Kaj torej hočeš? Česa tukaj čakaš?

Tako in enako sam sebe večkrat vprašuje.

Kaj on tukaj dela? Kdo ga je klical med to ljudstvo, tuje mu po jeziku in šegah? Med ljudstvo, željno prostosti in brepenede po lastnem, neodvisnem domu? Ti domovi tukaj niso zanj, za Laha, ne, ampak „Le rase d'Italia son fatte per noi“, hiše na Laškem so nam odločene. Tako so ga učili peti že od mladih let in sedaj mora biti tukaj isti nepridiprav, kakor nekda Avstriji na Laškem.

To tukaj vsi vedo in zato ga sovražijo.

Ko mu take in enake turobne misli rojijo po glavi, zagleda po cesti proti sebi prihajati velikega, črnega psa. Potepač se je najbrž in bil suh, da so se mu brale vse kosti.

Pes se mu je približal, obstal, vohal proti njemu. Začel na to prijazno z repom mahati, cviliti, veselo lajati, kakor da bi našel starega znanca.

Karabinijer je v hipu pozabil svojo žalost in skrbi, se vesel pripognil in začel psa božati, češ: Dobra žival, kako sem te vesel, vsaj si edina, ki me v tem tujem kraju ne sovražiš.

Toda komaj je pes slišal tujo mu govoro, je odskočil nazaj, vojska vzorno pogledal, dva, trikrat z glavo zmajal, stisnil rep med noge ter odbežal po cesti naprej.

Usupel in žalosten je gledal karabinijer za njim in zdelo se mu je, kakor da bi mu pes dal za upem znamenje češ: ne in ne!

Torej ni pes me noče, tudi pes me sovraži!

Vihar je tulin vedno bolj, morje je divje valovilo, šumelo, se penilo, kakor da bi trepetalo v onemogli jezi.

Karabinijer pa je nadaljeval svoj pohod, bolj zamišljen, bolj otožen, kakor prej.

Kmetiska zveza o tem ničesar ni vedela in ni vedeti hotela. Torej se je hotelo na pristen liberalen način ljudstvo barbat. Pa farbarija se je hitro spoznala. Generalštab je taktiko spremenil. V nedeljo po ranem opravihu se da preklicati pred cerkvijo: jutri, to je na Svočnice, bo velik shod pri Henketu.

Na Svočnice shod pri Henketu.

Velik gospod iz Jurkloštra, ki se imenuje, če ne ne motim, Smid, povzamejo prvi besedo, pa navzočo pozdravijo. A moške Kmetске zveze zahtevajo, da se najprvo izvoli predsednik shoda. In čudom čudov: izvoljen je načelnik Kmetске zveze, g. Mihael Mrastnik, za predsednika shoda. Ta tudi takoj pove, kdo da je, ter povdari: Samostojna hoče tudi tukaj zgago delati. Ako bi samostojnejem kaj bilo na blagru ljudstva, ne bi jih sploh bilo, bili bi v Kmetски zvezi, ki so je vsak čas sijajno obnesla kot organizacija v blagor in prid kmetskega ljudstva. A Kmetiska zveza je tudi velikodušna, zato pusti tukaj tudi samostojnejše do besede.

G. Smid govori.

Govoril je mož semintja, da sam ni vedel kaj. Jedro vsega vezenja otrobov bi bila neka meglena

ljubezen do samostojne. Iz njegovih besed nikdo ni vedel, kam in kaj vse pomeni.

G. Urlep govori.

Ta se še bolj razkorači in se spravi na Kmetске zvezo, da so krivi njeni poslanci velikih davkov. G. Urlep, le počasi! Nasprotno je res, kmetски poslanci z dr. Korošcem na čelu so se trudili, da se razbremenijo ljudstvo. Liberalni general dr. Kukovec se je hudoval nad njimi in „Stražo“, ko so se potegovali za ljudstvo, češ, da je to satansko delo zoper državo. Samostojnejši pa vlečejo z liberalci, ki tako guliyo in odirajo našega kmeta. G. Urlep, povejte še, kako pa je z valuto, koliko se naj po načrtih liberalnih generalov vzame ljudstvu.

Na shod pridejo socijalni demokrati.

Med tem se je zbralo iz trga vse polno rdečih bratov, kot straža Samostojne. Začne se hrušč in trušč. Rdeči bratje vpijejo, eden že tudi grabi, da bi zagrabil. Ker vsled tega ni več mogoče pametno govoriti Matevžu Flisu, ki je hotel v imenu Kmetске zveze vsjo zgago postaviti v pravo luč, predsednik zaključi shod ter zapečati poraz Samostojne na Laškem.

Precepimo nerodovitno drevje!

Nos. Priel, strekovni učitelj.

Ako opazujemo jeseni kake dobre sadne letine naše starejše sadunosnike, nam obvisi oko na posameznih drevesih, ki se odlikujejo po bujni in zdravi nasti in so obložena z lepim, zlahnim sadjem v toliki množini, da se klanjajo veje globoko k tlom. Skrben sadjar jih je moral podpreti, da se ne odlomijo vsled teže preoblegla pridelka. Pri pogledu na te velikane se vzbudi v nas čut hvalečnosti do onih naših prednikov, ki so jih sadili in negovali pred davnim časom. Pač niso želi zato zemelne slave, in zgodovina ne piše o njih, toda vtih orjaških drevesih so si postavili lep in trajen spomenik, spomenik, ki nam zavedoči, da so bili to možje, ki so imeli glavo in srce na pravem mestu.

Pred kakimi 70 do 100 leti naše sadjarstvo seveda ni stalo na tej višini, kakor dandanes. Marsikatera izkušnja, ki se nam dozdeva razumljiva danes sama po sebi, je bila takrat še povsem neznan. Ne smemo se torej čuditi, ako se je posadilo v onih časih zraven dobrega in rodovitnega drevja tudi mnogo takih dreves, ki ne prinašajo dosti ali pa sploh nehenega sadja.

Poda roke na srce, ne srečujemo li še v naši prosvitljani dobi dan na dan sadjarjev, katerim je smotrna izbira sadnih vrst (sort) povsem tuja stvar? Promerimo li naši posestniki podnebne in talne razmere in razne gospodarske okoliščine, predno napravijo nov sadovnjak? Ali izbirajo in sade tam okoliščinam najbolj prikladne in rodovitne sadne vrste? Redki, jako redki so sadjarji, ki se ravnaajo po teh pravilih! In ravno zato, ker se teh načel ne vpoštevata, imamo toliko nerodovitnega drevja, ne samo v starih, temveč žal tudi v mladih nasadih. Tako drevo pa, ki ne rodi dovoljno, raste samo v našo škodo, kajti ono odjemlje hrano, zrak in svetlobo drugemu drevju zlasti pa ovira spodaj rastoče sadeže, travo in poljedelske rastline, da se ne morejo dobro razvijati.

1. Precepljevanje dreves.

V naše sreče bodi povedano, da imamo izvrstne in praprsto sredstvo, s katerim lahko napravimo nerodovitno drevo rodovito, in to v najkrajšem času. Kake se to zgodi, bodemo takoj slišali.

Da razmnožujemo mlada drevesa s cepljenjem, je vsakomur znano. Ni pa menda tako znano, da lahko požlahnjujemo tudi starejše drevje, na stalnem mestu, v sadovnjaku. Kakor so pokazali obširni poskusi zadnjih let, se je obneslo precepljenje vrlo dobro pri nerodovitnih in takih sadnih drevesih, ki v našem podnebnju in zemlji ne uspevajo.

Mlad sadjar pri izbiri sadnih vrst (sort) navadno ni izbirljen. Zadovoljen je, ako dobi lepa, močna in zdrava drevesa. Sele po letih, ko bi naj drevo že rodilo, spozna, kolikega pomena je pravilna izbira primernih vrst v sadjarstvu. S precepljevanju svoje-ega drevja pa lahko doseže, da mu začne roditi redno in enakomerno že po štirih letih.

Dasi tudi lahko požlahnjujemo drevje še v visoki starosti, dosežemo vendar najlepše uspehe, ako ga precepimo med dvajsetim in tridesetim letom. Drevo se nahaja v tem času v polni moči in prenese vsled požlahnjevanja povzročeno težko operacijo mogo lažje, nego pozneje. Pa tudi delo samo se vrši pri mladem drevesu z manjšim trudom, nego pri visokih in obširnih kronah starejših dreves.

Za precepljevanje si moramo preskrbeti predvsem dobrih cepičev. V to svrhu narežemo meseca prosince in svečana mladice z dobro razvitimi očesi iz starejših dreves. Jako važno je, da režemo cepiče samo iz rodovitnih in takih dreves, ki so že rodila. Z dobavo cepičev iz nerodovitnih in mladih, še ne rdečih dreves si vzgajamo sistematično nerodovito drevje!

Cepiče shranjujemo v zmerno vlažnem pesku v kaki ne pregorki kleti, ali jih zakopljemo v zemljo, na kakem suhem mestu v domačem vrtu.

Najprimernejši čas za precepljevanje sta meseca marec in april, uprav, ko se je začel pretakati sok po drevesu. Neposredno pred cepljenjem moramo krono pomladiti. To se zgodi, ako odžagamo posamezne veje kolikor se da, v bližini debla. Pomladjena krona naj dobi stožčasto (piramidalno) obliko, kar se doseže s tem, da pustimo spodnje veje daljše nego višje, ki stojijo že po svoji legi ugodnejše za drevesni sok.

Glavne veje, katere moramo požlahniti, da dobimo pravilno krono, odžagamo na kakem gladkem mestu. Ker se debelejšje veje, ki imajo več ko, 10 cm v premeru, težko cepijo, jih odrežemo nad kako stransko, kvisku molečo vejico, katero z lahkoto požlahnjemo.

Da se veje pri tem pomlajenju ne začesnejo, jih nazagamo najprej od spodnje in šele nato od gornje strani.

Jako staro drevje je najbolje pomladiti eno ali dve leti pred požlahnjevanjem. Med novo nastalimi vejami izberemo nato najprimernejše in jih precepimo.

Poprej so puščali nekateri veje neprikrajšane, češ, da bodo pomagale presnavljati (prebavljati) hrano. Pokazalo se je, da to ni potrebno, v gotovih slučajih naravnost škodljivo. Napačno bi pa bilo, če bi vse stranske vejice na debelejših vejah gladko porazili. Drevo bi dobilo premalo listja, ki ima nalogo uporabljati po koreninah vsrkano hrano in pripravljati nove gradivo.

S precepljevanjem začnemo spomladi pri koščičastem sadnem plemenu (češnje, češplje, slive, breskve in marelice), nato cepimo hruške in nazadnje jablance.

2. Način precepljevanja.

Glavni načinov, po katerih lahko drevje precepimo, bodi omenjeno, da se je obneslo cepljenje v žleb, za kožo in v razkol od strani. (Na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se vrše vsako pomlad sadjarski tečaj, kjer se vežbajo udeleženci tudi praktično v precepljenju dreves. Tozadevna pojasnila se objavijo vsako leto v časnikih.) V žleb požlahnjujemo s posebnim uspehom debelejšje veje, ker povzročimo majhno rano, ki hitro zaceli. Tudi cepljenje v razkol od strani, kjer ne razklamo veje v dva dela, temveč samo od ene strani toliko, da lahko vložimo cepič, se je dobro obneslo, zlasti pre češnjah. Najpraprstejši in tudi jako dober način je cepljenje za kožo. Ako bomo cepili za kožo, pa mora biti podlaga v mezgi, da se koža lahko odluči.

Na tankih vejah vložimo po enega, na debelejših vejah po dva ali tri cepiče, katere prirežemo na dve očesi. Posebno moramo paziti, da bodo obrnjeni cepiči na kvisku, ne pa vodoravno ali celo navzdol, ker bi se nastale žlahtne mladice, v taki za rast neugodni legi slabo razvijale. Če so cepiči vloženi, se povežejo z rafijo trdno, rane pa zamažejo s cepilnim voskom, da ne more do spojišča vlaga in zrak. Neposredno pod cepilnim mestom se priporoča napraviti po veji navzdol z nožem dve ali tri za pedenj dolge zareze v kožo. Prerezati se sme samo koža, les mora ostati nepoškodovan! Za cepljenje teh zares bode porabilo drevo dosti gradiva in se ni bati, da bi se zadušili cepiči v lastnem soku.

Zlahtne mladice se v prvem letu kaj rado odlomijo, bodisi vsled vetra, ali če sedejo nanje težke ptice itd. Te preprečimo z leskovimi ali vrbovimi palicami ali lonci, ki jih pritrdimo ob vejah in privezujemo na nje mladice v teku poletja.

Cez kakih šest do osem tednov po cepljenju moramo zrahljati povezo na cepilnem mestu, da ne začne zajedati.

Druzega dela v tem letu nimamo in pustimo neovirano rasti vse žlahtne mladice, kakor tudi poganjke od stare vrste. Cim več listja razvije drevo, tem lažje bode preneslo cepljenje, tem prej si bode zopet opomoglo!

3. Vzgoja drevesne krone.

V spomladi drugzega leta začnemo vzgajati krono. V dosego tega cilja izberemo na vsaki veji najlepšo žlahtno mladico in vzgojimo iz nje novo vejo. Te mladice ni treba obrezovati; mi jo skrajšamo nekoliko samo, če so jo napadle lani listne ušice ali je po zimi v vršičkih ozlebla. Vse druge mladice, ki so nastale iz ostalih cepičev, obrežemo kratko na tri do štiri očesa. One pomagajo celiti rano in jih odrežemo gladko šele potem, ko je rana na spojišču že zaceljena.

Kakor že zgoraj omenjeno, smo pustili pri pomlajenju krone stranske vejice na glavnih vejah neprikrajšane. Te vejice, ki so od prejšnje nerodovite vrste, moramo odstraniti. To se pa ne sme zgoditi naenkrat, kajti v tem slučaju bi se nakupičilo v drevesu preveč soka vsled delovanja korenin, drevo bi trpelo škodo, če nebi celo usahnilo. Da se nam to ne

pripeti, odstranimo letos same ene tretjine stranskih vejic, druge tretjine odrežemo prihodnjo pomlad in ob stauk šele čez dve ali tri leta. Na ta način napravimo prehod od stare vrste k novi polagoma, ne da bi imelo to za drevo kake posledice. Drevo bode začelo v najkrajšem času zopet roditi.

4. Malo — a dobre vrste v sadovnjaku!

Nekateri imajo navado, da vložijo na enem drevesu cepiče od raznih vrst. To pa nikakor ni praprčno, kajti veje od nekaterih sadnih vrst rastejo bujnjejše in zadušijo one, ki so bolj slabe rasti.

V obče bomo dosegli najlepše uspehe, ako imamo v sadovnjaku le malo sadnih vrst (sort), toda te plemenite in prikladne našemu podnebnju in zemlji. Spravljanje in prodaja sadja se vrši lažje in enostavnjejše. Mi izkajpimo za večje množine lepega sadja od ene sorte več, nego za ravno iste količine od različnih vrst.

5. Sadjarji na čelo!

Iz povedanega posnamemo, da je precepljevanje starejših dreves ne samo jako preprosto in enostavno opravilo, ampak tudi edino sredstvo za obnove naših zapuščenin in neracionalne zasajenih sadunosnikov.

Sedaj pa na čelo sadjarji, ne trpimo v naših sadovnjakih dreves, ki malo ali ničesar ne rede, ali pa so sicer rodovitna, toda prinašajo le slabo, krmežljivo in za prodajo nesposobno sadje. Precepimo take drevje s primernimi žlahtnimi in gospodarskimi vrstami, ki bodo poplačale v obilni meri naš trud in do našale dohodke še našim potomcem!

Politični ogled.

Jugoslavija.

Ententa je doživela s svojimi zloglasnim ultimatom pravzaprav veliko blamažo. Naša vlada je zahteve odklonila odločno in uljudno, toda tudi z ostro zafrkacijo. Amerika je odločno izjavila, da stoji z nami in ne odneha od one točke, katero je postavila. Francija in Anglija sta sedaj v zadruzi, kajti proti svojim zaveznikom Ameriki in Srbiji ne moreta nastopiti. Pravita, naj se vrše pogajanja dalje, uspehov od novih pogajanj seveda zopet ni pričakovati, vendar so Italijani doživeli veliko razočaranje in ministrski predsednik Nitti je govoril še nekoliko bolj spravljivo. Za Italijo je to neskončno zavlavljevanje miru z našo državo silno drago, kajti vzdrževati mora neprestano veliko armado, kar povzroča silne stroške, doma pa narašča draginja in splešna nezadovoljnost.

V Beogradu so se neprenehoma vršila pogajanja za sestavo koalicijskega ministrstva, t. j. takega ministrstva, kjer bi bile zastopane vse stranke. Vmes je posegel sam prince regent, toda po najnovejših poročilih so se pogajanja razbila. Stranke, ki se zdaj na krmilu, zahtevajo, da bi se državni zbor pebal same z zunanjepolitičnim vprašanjem in s volilno postavo, pustil pa pri miru vse, kar je med tem brez državnega zbora ukrenila vlada, kakor: ureditev valute, ustanovitev državne banke itd. Stranke, ki so v nasprotju, pa hočejo govoriti tudi od drugih zadev. Nasprotje je tudi radi osebnosti. Gre za vprašanja, kdo bo ministrski predsednik, kdo minister za notranje zadeve in kdo minister za poljsko preosnovo. Te so važna mesta, dosedanja vlada jih ne mara dati iz rok, opozicijske stranke pa tudi ne marajo vstopiti v vlado, ne da bi jim bil zagotovljen zadosten cepiv.

Finančni minister je odredil, da se bo izmenjava kron za nove kronsko-dinarske bankevoce začela dne 15. t. m. po celi Jugoslaviji.

Italija.

V zbornici je prišlo do večkanških izgredov. Nitti je hotel ubrati nekoliko milejšje strane in govoril je tudi o sporu z našo državo nekoliko bolj pomirljivo. Napadli so ga nacionalistični hugkači, zlasti razupiti Zid pisatelj Sem Benelli, ki se je postavil za šefa generalnega štaba v Reki, in voditelj nacionalistov Federzoni. Potem je govoril zastopnik katoličanov in napadli so ga ljuto socijalisti. Zastopnik socijalistov se je na podlagi samoodločbe narodov potegoval za samostojnost Crnogorcev! Ni pa omenil Trsta in Gorice. Slednjšč so se med sabo stoplei vseppek. Zadovoljili se niso s psovkami, puščali so si tudi nekoliko krvi. Hoteli so tako pokazati svoje junastvo, s katerim so niso mogli hvaliti med vojsko.

Nemčija.

Ententa je poslala Nemčiji zahtevo, da ji mora na podlagi mirovne pogodbe izročiti može, ki so obdolženi, da so zakrivilili posebno težko zločino zoper mednarodno pravo. Lista obsega okrog 860 oseb, med njimi cesarja in njegove tri sine, nekaj najslavnejših generalov, kakor Hindenburg, Ludendorff, Linsingen, Mackensen, Kluck; predstavitelje nemških vladarskih rodbin: bavarske, vrtemberške in drugih. Na Nemškem je radi tega strašno razburjenje. Pravijo, da te sramote ne morejo narediti, da bi sami z lastnimi orožniki polovili svoje najslavnejše može ter jih kot zločince izročili sovražniku. A kaj storiti. Strti so popokoma. Francozi lahko vsak trenutek zasedejo njihova premogovnike, pa so zlomljeni. Torej se bodo morali udati tudi v to sramoto.

Poljska.

Iz strahu pred napadom ruskih boljševikov so Poljaki proglasili mobilizacijo do 42. leta. A kljub temu je veliko vprašanje, če se bodo mogli ustavljati. V Sleziji se mora vršiti ljudsko glasovanje, če ima ta dežela pripasti Nemčiji ali Poljski. Glasovanje bi se moralo vršiti pod francosko zasledbo. Sedaj so prišli francoski vojaki v Slezijo, Poljaki so jih sprejeli z

godba in cvetjem, Nemci so jih pa napadli s — Ka-menjem.

Avstrija.

Nebene izpremembe. Lakota narašča vedno bolj in če ne pride pomoči, se da izračunati že dan, ko bo Dunaj čisto brez hrane. Oči Dunaja se obračajo v Ameriko, a zastonj ne da tudi Amerika, plačati pa ni s čim. Načelnik republike dr. Renner je šel milo prositi entente v Pariz, da bi vsaj dvignila sekvester od nekaterih davčnih virov, kakor je n. pr. monopol za tobak, da bi te virov zastavili za hrano. Vrnil se je na Dunaj z velikim upanjem, pomoč pa ni prišla. Sedaj je odšel beračiti dr. Reich, finančni minister. Avstrijska krona pada vedno bolj in je že skoraj čisto brez vrednosti.

Madžarska.

Na Madžarskem so zmigale stranke, ki bi rade obnovile kraljestvo. Bilo so tajne spletko, da bi zopet eden Habsburžanov zasedel prestol. Iz Pariza je pa takoj prišel mrzel curek. Ententarski gospodje so namreč rekli, da ne bodo nikdar dovolili, da Habsburžani zopet pridejo kje do veljave. Madžari so se morali potuhiniti in opustiti take sanjarije.

Bolgarija.

Strašen nered vlada na Bolgarskem. Po železnicah se neprestano stavka, vsa dežela vre v revolucijskem in boljševiškem gibanju. Vlada vzdržuje red samo še s pomočjo vojaške strogosti.

Rusija.

Boljševiki so zasedli v vzhodni Aziji Vladivostok, zadnja točka ob morju nasproti Japonski. S tem je cela ruska Azija v njihovih rokah. V južni Rusiji so zasedli Odeso, veliko trgovsko mesto ob Črnem morju in s tem je padel v njihove roke zadnji košček južne Rusije. Tako je sedaj vse, kar je bilo nekod pod žezlom carja, v oblasti boljševikov, izvzemši Poljske, Finske in takozvanih baltičskih dežel. V Aziji gre pa njihov upliv celo daleč čez nekdanje ruske meje. Sedaj zbirajo ob poljski in rumunski meji velikanske armade in v krogih entente vlada velik strah, da bodo napadli ti dve državi. Rumunci so zelo požrešen narod. Zasedli so Besarabijo, kjer je pa prebivalstvo po večini rusko, od prejšnje Avstrije so si prilastili celo Bukovino, kjer je istotako večina prebivalstva ruske narodnosti. Poljaki drže vzhodno Galicijo, kjer živi čez 40 milijonov Rusov in široke ruske kraje na severu ob poljsko-ruski meji. Tem deželam se seveda tudi ruski boljševiki ne morejo mirno odreči.

Kmetska Zveza.

Naznanila.

Shodi Kmetske zveze. V soboto, dne 14. februarja, na Valentinovo po poznem sv. opravilu shod KZ. pri Sv. Primožu nad Muto. V nedeljo, dne 15. februarja po sv. maši shod KZ. pri Sv. Primožu pri Vuzenici.

Št. Lenart v Slov. gor. V nedeljo, dne 15. t. m., po rani sv. maši bo v dvorani Arnušve gostilne zborovanje Kmetske Zveze za celi okraj. Govorita dva govornika iz Maribora. Somišljeniki, vsi na zborovanje!

S. Jernej pri Ločah. V nedeljo, dne 22. t. m., popoldne po večernem shod Kmetske Zveze.

Zadružni tečaj v Mariboru se vrši v času od 23. februarja do 1. marca v dvorani Delavskega društva, Flössergasse 4. Začetek dne 23. februarja, ob 10. uri predpoldan. Spored: A) Predavanja: 1. dan (predpoldne): Otvoritev tečaja. Zgodovina in razvoj zadružništva. (Popoldan): Narodno-gospodarski, nra- novzgojevalen in socialen pomen zadrug. 2. dan: (predpoldne): Ustroj in delovanje Raiffeisenovk. (Popoldan): Zadružne Zveze. 3. dan (predpoldne): Zemljiska knjiga. (Popoldan): Davki in pristojbine pri zadrugah. 4. dan (predpoldne): Dolžnost in delo članov načelstva, seje. (Popoldan): Dolžnost in delo članov nadzorstva, seje. 5. dan (predpoldne): Razne vrste zadrug. (Popoldne): Gospodarske organizacije, nezadrug. 6. dan (predpoldne): Strojne zadrug. (Pop.) Občni zbor zadrug. 7. dan (predpoldne): Načela in sestave bilane. (Popoldan): Razgovor o raznih drugih vprašanjih. 8. dan (predpoldne in popoldne): Nabavne in prodajne zadrug, blagovni promet, blagovne centrale. Ob 4. uri popoldne sklepno predavanje. Naše zadružno delo na Spodnje-Stajerskem. B) Praktičen del: Praktično se bo vsak udeleženeo poučil o vsem poslovanju in knjigovodstvu posojilnic, o poslovanju gospodarskih zadrug, o predpisih gledeolkov. davkov in pristojbin, glede poslovanja z Zadr. Zvezo in z oblastmi. 7. dan (29. februar) je namenjen za tajništvo, ki se hočejo poučiti glede sestave računskih zadrug. 8. dan (1. marec) za funkcionarje nabavnih in prodajnih zadrug. Pouk se vrši vsak dan od 8. do 12. ure popoldne in od 2. do 6. ure popoldan. Udeleženci se naj prijavijo do dne 18. februarja na naslov Zadružna Zveza v Mariboru, Silerjeva ulica 10 ter naj zaznanijo, ali se jim naj priskrbi stanovanje.

Poročila.

Radvanje pri Mariboru. Poč predstvom g. Potočnika smo imeli pri g. Obranu dne 8. februarja shod zaupnikov. O položaju in volitvah je poročal tajnik Žebot.

Leitersberg-Krčevina pri Mariboru v obeh občinah so imeli naši pristaši tekem prejšnjega tedna zaupne sestanke ter so si napravili načrt za bodoče delovanje.

Zborovanje obmejnih županov in kmetskih zaupnikov v St. Ilju se je vršilo dne 9. t. m. Napravili so se zelo važni sklepi glede kmetske organizacije. Iz poročil kmetskih mož je razvidno, da v obmejnih občinah prav nikjer ne marajo Samostojne Kmetske Stranke, v kateri se zbirajo ljudje, podobni Judežu Elijaltu!

Izobraževalni tečaj v Središču je potekel nad vse pričakovanje dobro. Dvorana bralnega in izobraž. društva je bila nabito polna. Tržani in tržanke iz Središča, kmeti in kmetice iz okolice ter Orli in Orlice so vstrajno od 9. do 12. ure poslušale nadrevizorja Pušenjaka in popoldne od pol 2. do 5. ure posl. J. Vesenjaka. Ponosni smo na naše zavedne somišljenike v Središču in okolici.

Javen političen shod v Središču je sklicala krajevna organizacija Slov. Kmetske zveze preteklo nedeljo. Poročal je poslanec Ivan Vesenjak o delovanju Jugoslovanskega kluba, o političnih in gospodarskih vprašanjih, ter je posebej ožigosal z vso ostroostjo razne laži o našem voditelju dr. Korošcu. Shoda so se udeležili v prvi vrsti središki tržani organizirani v naši stranki. Prišlo je tudi z gosp. zdravnikom dr. Tavčarjem nekaj „Samostojnih“ in „Demokratov“ v navideznem bratskem objemu. Govornikova izvajanja je ogromna večina sprejela s ponovnim odobravanjem na znanje. Zborovalci so z vsemi proti trem glasom sprejeli navdušeno predlagano zaupnico Jugoslov. klub in posebej še voditelju dr. Korošcu. Protestirali so soglasno proti nameravani šolski predlogi ter zahtevali versko-nravno vzgojo. Dalje so se izrekli proti carini na nekatere vsakdanje potrebščine in proti načinu carinanja, stavili so svoje zahteve o zamenjavi denarja, zahtevali gospodarsko pravično obdajevanje pri osebni dohodnini in ukinjenje vinskoga davka. Končno so obsodili absolutističen način vladanja v Beogradu in v Ljubljani ter zahtevali parlament. Središče je bilo po življenju pretežno večine svojih vedno narodno zavednih tržanov zvesto krščanstvu. Sedaj pa prebivalstvo tudi izvaja zadnje zaključke iz tega in prehaja v tabor edine odkrite slovenske, kmetske krščanske organizacije: Slov. Kmetske zveze. Zato živeli naši vstrajni tamošnji delavci, živeli narodno in krščansko Središče!

Navodila.

Na čelo! Krajevni odbori Kmetske zveze naj takoj izvolijo po navodilih, ki so jih dobili od tajništva Kmetske Zveze, zaupnike, ki se bodo udeležili glavnega zbora naše stranke v Ljubljani. Na vsakih 50 pristašev-volilcev je voliti po enega zaupnika. Imena zaupnikov in število vpisanih članov naznanite takoj tajništvu Kmetske Zveze.

Nasprotniki so prisilili mnogo naših, da so podpisali svoje kandidatne liste še predno so volitve razpisane. Tako postopanje je nezakonito. Vsak naš pristaš naj torej takoj prekliče svoj podpis, ki ga je dal nasprotniku. Prekliče naj pošlje dotični osebi, ki mu je izvalila za nasprotnike podpis in en izvod občinskemu uradu, kjer naj zahteva potrdilo. Prekliče naj podpiseta dve priči. Natanejeje o tem v „Navodilu“, ki ga je poslala Kmetska zveza.

Navedila za občinske volitve pošlje te dni Kmetska zveza v Mariboru zaupnikom in krajevnim organizacijam. Kdor ne bi dobil teh navodil, naj jih takoj zahteva. Ravnajte se po teh navodilih. Podučite vse naše volilce in agitatorje.

Domača politika.

Občinski volilni red za Slovenijo zopet spremenjen. „Domovina“, glasilo poglavarja slovenskih mladih liberalcev dr. Žerjava, poroča, da je bil od ministrstva v Beogradu odobren in z malimi izjemami spremenjen občinski volilni red za Slovenijo. 1. Ne zahteva se več dveletno, ampak samo enoletno obdobje v občini. 2. Volilno pravico dobijo tudi strokovne delavke, zaposlene v industriji, v obrtu ali pa v trgovini. 3. Ženske ne morejo biti izvoljene. 4. Volilna dolžnost se odpravi. — Uradno še sicer ni potrjena ta sprememba, a verjetno je, da bo liberalno-socialistična vlada s takimi in enakimi spremembami nalašč poslabšala volilni red na škodo kmetskega ljudstva. Kmetske žene in mladenke so oropane volilne pravice.

Liberalci in socialisti oropali kmetske in delavske žene na deželi volilne pravice. Po novejših vesteh iz Ljubljane je liberalno-socialistična vlada, za katero se z vso verno pehajo samostojci, dala delavkam v tovarnah, industriji in trgovinah volilno pravico za občinske volitve, a kmetskijm ženam in dekletam pa ne. Kmetice, njih hčere, dekletke, viničarke, služkinje, najemnice in vse druge, ki so ob času vojske z neprimernim trudom in žrtvami vzdrževala naša gospodarstva ter pridelovala gospodi in delavcem po mestih kruh, te pa sedaj po milosti liberalcev in socialistov ne smejo imeti volilne pravice! Taki so zavezniki samostojcev, liberalci in socialisti. Slovenke na kmetih in vse, ki ste oropane volilne pravice, ugovarjajte proti tej krivici!

Zadnji „Kmetijski list“ je vzel pod peruti zagovora ono revno, pomilovanja in usmiljenja vredno zapuščeno rajno mačehe Avstrije: Štajerčijance in nemškataje. Kam bi se bili obrnili, kam pribežali ti reveži, ker nobena od strank bi jih ne marala sprejeti, ko bi ne bilo Samostojne, ki se je kakor nalašč porodila, da sprejme z odprtimi rokami vso one od slovenskega naroda zaničevano sodrgo, izvrške slovenstva — judeže Štajerčijance in nemškataje. Te lu-

di, ki so pohiteli na Dunaj protestirati k cesarju Karolu proti ustanovitvi Jugoslavije, ki so hoteli izročiti na vsak način slovenski narod v narodne trpinčenge od strani Avstrije, ravno tem je treba zdaj pomagati, da ne bodo obupali, ampak da še bodo lahko nadalje rovarili proti naši državi pod kriko nemško-katarsko-štajerčijanske Samostojne. Samostojni, z vašim člankom o zaščiti štajerčijancev ste že v drugič dokazali, da ste v narodnem oziru nasledniki Orniga v Jugoslaviji. Pa pišete, da ne rabite v vaši stranki nobenih denuncijantov. Če se komu podtika po nedolžnem tak greh, naj zahteva zadoščenja in se opraviči. Kako neki se bodo opravičili pred samostojno narodno riho: Hohnigg, Schnuderl, Kresnigg, Pascolo, Wratschko itd.? Ako bi se pa lotila narodnostnega vprašanja pri Samostojni kaka nadstrankarska komisija, ki bi izločila iz Samostojne vse bivše štajerčijansko-nemškutarske kolovodje, potem bi ostali v Samostojni le še: Mrmolja, Urek in Drofenik, ki jim je bila in ostane majka Jugoslavija deveta briga. Samostojna je in ostane zavetišče narodnih izmečkov, ki spadajo preko meje, ne pa v Jugoslavijo. Saj menda namerava Samostojna uvesti po vzgledu socialistov poleg „Kmetijskega lista“ še nemško glasilo, ki ga bodo razumeli razni novosamostojni apostoli: Pascoli, Kresnigg in Schnuderl. Živela samostojna „narodnost“!

O dopisih, katere priobčujemo v „Kmetijskem listu“ samostojni govorniki iz Štajerske, pribijem resnici na ljubo, da so vsi dopisi v zadnji številki zlagani. Pretepi, pijanost, surovost, noži, gorjaje, gnijala jajca in — laž v tiskani besedi, to je orožje Samostojne. S takim samostojnim orožjem se drzneje samostojni dopisniki polagati našo Kmetsko zvezo v krsto — politične smrti. Samostojni, le počasi, surovo nasilje in laž nista orožje, s katerim bi se dalo pobiti mirno in stvarno delo naše stranke in resnica.

Nekaj za g. demokrata Gregorja Žerjavo. Samodržec Gregor Žerjav je skrpučal občinski volilni red za Slovenijo. Na podlagi tega demokratičnega občinskega volilnega reda redovniki in redovnice nimajo pravice voliti. Po dosedaj veljavnem občinskem volilnem redu, ki v oči g. Žerjavo gotovo ni demokratičen, so imeli samostanski predstojniki aktivno volilno pravico. Merodajno je bilo načelo: kdor nosi občinska bremena, ima tudi gotovo mero občinskih pravic. Zakaj tudi samostani so dosedaj morali nositi občinska bremena. Ker ne mislimo o g. demokratu Žerjavu, da bi bil on kot veledemokrat tako nedemokratičen, da bi bil vzel redovnikom občinsko volilno pravico, občinska bremena pa pustil, sledi nujno, da je g. Žerjav osvobodil redovne hiše občinske obveznosti, ali pa da bo on sam plačeval za redovnike in redovnice občinske doklade iz lastnega demokratičnega žepa! Ali ni res tako, g. Žerjav? Pa ne smete misliti, da „Gospodar“ hujska k upor proti plačevanju občinskih davkov! Mi smo hoteli samo pokazati, kake posledice mora roditi vaše demokratično vladanje.

Kako zborujejo Samostojni. Samostojna je hotela pretečeno nedeljo imeti v Smartnu na Paki shod. Naši zaupniki so bili pripravljene. Prišel je neki Kuser, naravnost iz ljubljanskega zidovja je prilezel. Pot mu je kazal Spricej, po domače Zajc, in jih začel vabiti. Naletel je slabo. Slišal je iz kmetskih ust takih in toliko, da jih bo imel zadosti za dolgo časa. Za samostojne smeti pri nas ni prostora. Pometemo jih takoj.

Podpise izsiljujejo agitatorji Samostojne posebno v Mermoljevi okolici. Iz Gačnika, Pesnice, Jarenine in Poličke vasi dobivamo poročila o nasilju samostojnežev pri pobiranju podpisov za kandidatne liste. Celo tako drzni so Mermoljevi agitatorji, da pravijo: če ne boš našo listo podpisal, ne boš imel volilne pravice. Imamo zbrano gradivo, da bomo tem Mermoljevim frajtarjem stopili pošteno na prste. Zaupnike prosimo, da nam naznanijo vsak slučaj in navedejo priče. V „navodilu“, ki ga je izdala Kmetska Zveza, imate navedene vse podrobnosti, kake vam je postopati. Sedaj je še čas, da vsak, ki je bil zapeljan ali prisiljen, prekliče svoj podpis.

Mermoljeva ponočna ofenziva na Št. Ilj v Sl. gor. Glavar samostojnežev je na Blažovo zvečer prinesel svoj „žegen“ v Št. Ilj. V imenitni kočiji so se peljali njegovim zvesti: Gungl, Wernig, Lojzek Gornigg do gospoda Frica Gornika v Zmrzleku, kjer so se zbrali veliki Reininger, Eberhardt in taki iz Poličke vasi, Hötzl iz Selnice ter več drugih, ki bi pripravili Mermolju pot za ofenzivo na Št. Ilj. In pozdravljali so došlega generala, kakor pozdravlja ljubice v narodni pesmi svojega ljubčka: „Le pridi, moj čoljec, te rada imam: če prideš le sam, še gibance ti dam!“ In oče Mermolja so do 10. ure ostali pri edinem šentiljskem samostojnežu, od tam pa so je mahali v Reiningerjevo gostilno na Poličko. Tako je izgledala Mermoljeva ofenziva na naš obmejni Št. Ilj. Ko se bo zopet vrnil, mu bodo obmejne Slovenke zaplele pesem iz Vertojbe: „Kadar boš nazaj prišel, pridi mi povedati, da ti bom pomagala punkelček razvezati! Mermolja, tromlala, lilala!“

Rekvizitor sena v Dravski dolini, vojni dobičkar, hud liberalce, zdaj zagrizen „samostojnež“, dolgo časa ni maral izplačati našim kmetom denarja za leta 1917 in 1918 rekvirirano seno. Kmetska Zveza je podregala, „Slov. Gospodar“ je ožigosal postopanje teh izkoriščevalcev kmeta in sedaj je g. rekvizitor takoj izplačal kmetom dolg za seno. Kmetje, napravite tudi drugod tako. Ime rekvizitorja je v našem uradništvu na razpolago.

Mesar Habjan iz Šmarja se že kosa svojega surovega pretepa, ki ga je aranžiral s pomočjo samostojnih rokovnjačev proti mirnim poslušalcem našega izobraževalnega tečaja. Črivenga ga je tako vgriz-

nija v mesarsko srce, da se ne upa več pri dnevnih luči na cesto in v javnosti, ker ga je — sram, da se je obnašal nasproti mirnim ljudem ne kot človek — ampak kot goveji mesar.

Gospodarstvo.

Podružnica Slov. Kmetijske družbe Maribor in okolih. Galica je dospela in bo stala za ude 13 K en kilogram. Blago je prvovrstno in razmeroma še poceni. Toda z razdelitvijo se ne bo kar pričelo. Treba je popraj, da vsak ud. potrebno mu količino trdno naroči in popolnoma plača (Glavni trg, veletrgovina M. Cigler); Kdor je že kaj naročil in kaj našel, ima plačilo dopolniti. Izkratka vsa vsota, ki je galica strne mora biti zbrana, predno se začne z razdelitvijo. Termin za naročila, plačila in doplačila je do 25. februarja. Na vsak oral se mora zahtevati 20 kg galice. Pričetek razdelitve galice se bo vročično posebe naznanil. Ako bo na koncu še kaj galice ostalo, je lahko dobe tudi neudje, toda pa 15 K za kilogram.

Velikovec. Dne 6. februarja se je vršilo tukaj pregledovanje in obdarovanje konj. Kljub poznemu razglasu in ledenim potom so prignali konjereji lepo število dobrih konj. Popolčan se je vršilo zanimivo zborovanje konjerejev, v katerih imenu je govoril g. župnik Poljanec. Gospodje podpolkovnik Ravnihar, Poljanec in dr. Vrtačnik so zaslišali njih želje in zahteve in obljubili izdatno pomoč tudi za druge pajoče gospodarstva. Kot očornik konjerejskega odseka II. je bil za Koroško izvoljen g. Poljanec. Ustanovitve dveh konjerejskih društev za toplo in mrzlo pasmo je v teku.

Državna kmetijska šola na Grmu priredi dne 21. in 23. februarja t. l. dvodnevni tečaj za napravo gnojil in gnojilnih jam. Tečaj je namenjen zidar-skim mojstrom in gospodarjem, ki imajo priti in se vzdrževati na svoje stroške. Tečaj se prične v torek, dne 24. feb. urja, ob 9. uri. Udeležbo na tečaju je priglasiti pisмено najkasneje do 21. februarja t. l. ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu pri Novemestu.

Ker demaži mlini pod demarkacijsko črto niso v stanju zleteti potrebno množino moka, se dovoljuje, da se nosi do preklica žito mlet v Rūckov mlin v Ernovž. Da se prepreči zloraba tega dovoljenja, se odreduje sledeče: Kdor namerava peljati svoje žito v omenjen mlin, naj se zgasi pri svojem županstvu ter natančno navede, kako žito in koliko namerava peljati v mlin. Županstva naj vse te prijave vpišejo v poseben izkaz in naj določijo jednega ali več ljudi, ki bodo žito peljali čez mejo. (Prevoz žita posameznikom ni dovoljen.) Za prehod čez mejo sta določena vsak pondeljek in petek ter naj županstva na ta dneva odpremi pošiljate svoje občine z zgoraj omenjenim izkazom, ter točno označbo voznikov in konj ter voz k glavni carini v Spilju in sicer tako rano, da dosepejo tja najkasneje do 10. ure dopoldne. Od tam gredo transporti pod nadzorstvom stražnih organov v Rūckov mlin, kjer oddajo žito, prejmejo moko ter se spet vrnejo čez mejo. To naj se na običajni način razglasi, z pristavkom, da se bo vsaka zloraba tega dovoljenja najstrožje kaznovala ter da se bo dovoljenje, ako se dogodi kaka nekorektnost, nemudoma preklicalo.

Konjerejski odsek bo oživela Slov. kmetijska družba v Ljubljani za pokrajine bivše Kranjske in borovelskega okrajnega glavarstva na Koroškem. Odsek št. 2 za Spodnje Štajersko in velikovski okraj že deluje. Kmetijska družba pozivlja vse one svoje člane, ki hočejo pristopiti tudi k samostojnemu konjerejskemu odseku, naj javijo to najkasneje do 15. marca t. l. ter pošljejo obljednem 5 K kot letno udnino.

Za poljedelce. Na ministrski seji je bilo 24. t. m. sklenjeno, da se nabavi za 150 milijonov dinarjev 10.000 plugov in 30.000 volov. Vole se bo kupilo doma, plugi pa po najnižji ponudbi, ki bo predložena. Plugi in volji bodo v pomoč siromašnim poljedelcem.

Za našo sladkorno industrijo. Pred par dnevi se je vršila v Beogradu v ministrstvu seja delegatov sladkornih tvornic v Jugoslaviji. Na seji se je sklenilo ustanoviti Udruženje sladkornih tvornic v državi SHS s sedežem v Osijeku.

Kmet in draginja. Fiše se nam: Draginja narašča vedno bolj, delavstvo in uradništvo zahteva in tudi doseže s Strajkom zvišanje svojih plač. Kje pa naj vzame denar naša kmetica za razne vsakdanje potrebščine, kot za mlo, vžgalice, sol itd. ako ne more za primerno ceno prodati jaje, kajti vlada je prepovedala izvoz jaje v inozemstvo in v Sloveniji imamo sedaj nadprodukcijo jaje, po katerih nihče ne poprašuje, ali jih pa kupi le za ceno, ki nikakor ne odgovarja cenam, ki so nastavljene za razne vsakdanje potrebščine naše kmetice. Pozivljamo merodajne kroge, da ukrenje vse potrebno za zopetni prosti izvoz jaje iz Slovenije, kar bi bilo v veliko korist našim kmeticam.

Centralizacija veleposestev. Vlada namerava izvesti centralizacijo vseh velikih posestev, posebno gozdov in rudnikov v Bosni. Ker se bo na ta način gospodarstvo in rudarstvo silno povzdignilo, bo imela vlada od tega nov vir dohodkov.

Tvornica za železo v Jenici je postavljena pod nadzorstvo ministrstva za prehrano in obnovenje države radi špekulacij, ki jih je tvornica uganjala s svojo železno industrijo.

Nova iznajdba za izboljšanje podplato. Kakor znano se kakovost usnja ceni po odstopkih vsebujejo maščobe. Pri današnjem hitrem obdelovanju izgubi vsaj velik del svoje maščobe, katere so doslej ni mo-

glo nadomestiti, kajti mazilo ali mast prodre le nekaj milimetrov v usnje ter se v nekaj dneh zopet iztisne in izbrše. Gospodu Fr. Cenčiču, kemiku v Mojstrani, se je posrečilo najti sredstvo, s katerega enkratno uporabo se odpravi storjena napaka naših usnarjev. Podplati dobe in obdrže svojo maščobo, postanejo gosti, nepremočljivi in kar je glavno, njih trepežnost se poveča za 100 odstotkov. Iznajdba se nahaja še v povojih in jo lahko čaka lepa prihodnost.

Sadna drevca ima na razpolago iz lastne drevnice g. Gajšek v Šmarju pri Jelšah.

Gospodarska komisija deželne vlade za stvarno demobilizacijo v Ljubljani, odda 20 hl rumove kompozicije in ruma s 40 do 44% Trallea iz skladišča v Ptuj. Enako se odda zaloga ene cisterna tera, ki se nahaja na postaji državnega kolodvora v Ljubljani. Reflektanti za označeno blago naj vložijo prošnje pri gorenjem uradu do 15. februarja 1920 z navedbo ponudnih cen.

Tedenske novice.

Umrla je gospa Čuš, žena davčnega upravitelja v Celju. Pogreb je bil večer. Potrtemu g. soprogu in njenim blagim starišem v Šmarju pri Jelšah naše sožalje!

Resnici na ljubo povemo, da pri šmarnskih dogodkih ni bil udeležen bivši finančar Jurij Pevec, pač pa je bil na shodu njegov brat Gregor Pevec.

Za Kmetisko Zvezo so darevali zavedni gostje 104 K. Ženita je bil Anten Ogrizek, nevesta Katarina Jerenko, za katero je žal Hafdinčanom, ker se je iz Slovenjevesi preselila v Zlatoličje. Bog daj poročencema zlato srečo in enkrat nebeško gostijo, vsem vrlim svatem uglednih krščanskih hiš pa trajno zvestobo v Kmetiski zvezi!

Zavedni slovenski gostje na gostiji Kauplež Zupanič v hiši odličnega župana na Pesnici so na predlog starešine Alojzija Zupanič zbrali za Kmetisko Zvezo 210 K. To je tem pomembnejše, ker biva v bližini Zupaničeve hiše znani prerok iz Vertojbe, Ivan Mermolja. — Ženinu Ivanu in nevesti Julčki najsrčnejše čestitke!

V italijanskem vjetništvu v taborišču Casale d'Alta mura pokrajina Bari, so umrli sledeči vojni vjetniki doma iz Slov. Štajerja: Lesjak Ferdinand, pešec Sv. Nikolaj, Sv. Jurij, Štajersko; Lipovec Jakob, pešec Stara cesta Ljutomer; Lorenčič Valentin, pešec Sv. Ana, Ročica; Mlinarič Anton, pešec Dobje, Sevnica; Mlinarič Marjo, pešec Sv. Jurij Slov. Gorice; Motalu Leopold, pešec Sv. Martin; Maček Franc, pešec Dramlje; Medved Jožef, pešec Cirkovce; Malek Anton, desetnik Žikarce; Nemeč Franc, Podlebnik; Onič Franc, Rosvanje Hoče; Ovaik Alojzij, Sv. Janž; Osmec Franc, Caag? Štajersko; Obreza Vincenc, Vel. Pirešica; Pernek Janez, Leskovec.

Prošnje za naknadno kolkovanje bankovcev. Vseled naloga ministrstva za finance (generalni inšpektorat) se daje na znanje, da poteče rok za vlaganje takih prošenj s 15. februarjem t. l. Po tem dnevu vloženi prošnji generalni inšpektorat ne bode jemal vse v pretres. Predsedstvo delegacije ministrstva financ v Ljubljani.

Mesar in krčmar Habjan v Šmarju v liberalnih listih ostudno blati romanje slovite božje poti sv. Roka in pravi, da mu romarji in sploh "klerikale" druge ne prinašajo kot blato. Tako drzni postajajo ljudje, ki so se preobjedli deuarja krščanskega slovenskega ljudstva. O tej žalitvi bo ljudstvo šmarnskega okraja govorilo ob drugi priliki.

Primitite tatu! Splošno umljiv nauk, kako se hudo delci sedanjega časa love in kako se naj ne love. Pisal Nemanič. V Ljubljani 1920. — Ljudje iščejo tate, ki jim je ukradel srečo, hudo delca, ki je v človeštvo zanesel prepir in vojsko, ki je uničil na milijone življenj, ki je napravil draginjo, ki je kriv, da ljudstvo trpi pomankanje. Ljudje zagrabije pri svojem lovu za tatom svoje sreče večkrat napačnega. Knjižica pove, kdo je pravi tat in ropar! Naročilo jo v Ljubljani v Jugoslovanski knjigarni ali pa v prodajalni Katoliškega tiskovnega društva. Stane 2 K.

Najlepše knjige za sv. peštnišas: 1. „Marija, Zalostna mati.“ Pisal dr. Josip Honjček, profesor v Mariboru. Ta knjiga je primerna za vsakogar, zlasti za krščanske mladenke in matere, da jo čitajo in premišlujejo vsak dan, posebno pa ob petkih v postu. Mirno lahko trdimo, da je enako dobrih knjig, kakor ta, le malo med ljudmi. Dobi se pa v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, in stane s poštnino vred 7 K. Krščanske mladenke in krščanske matere, sežite po tej izborni knjigi! — 2. „Na Kalvarijo!“ Pisal Fr. Segula. Založila tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Stane s poštnino vred 7 K. Ta knjiga obsega 30 krasnih križevih potov za razne razmere človeškega življenja. V njej najde tolažbo: mož, žena, mladenka, zato jo vsem stanovom najtopleje priporočamo; Naroči se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Dopisi.

Sv. Peter pri Mariboru. Društveno življenje se ravna pri nas po vremenu. Veasih je prav lepo, drugič pa se kiše. Z Jugoslavijo smo zadovoljni vsi, ne pa s sedanjo vlado in njenimi patentiranimi naredbami. Kot zvesti pristaši Kmetiske Zveze pričakujemo boljše čase in razmer od volitev.

Šmarjeta ob Pesnici. Dne 23. prosinca se je ustrelil invalid Franc Polič. Kaj ga je tiralo v nesrečno smrt, ni znano. Nakoliko dni prej so razni umovički pokradli posestniku Krajcu na Vilkomu precej svinjetine. Toda glavni umovič se že nahaja v rokav pravice.

Vosek pri Sv. Marje i. Po naši občini pobira podpise za kandidate pri občinskih volitvah sin najhujšega nemurja Urbantschitscha. Ta fant kar sam podpisuje lante in može. To je drznost brez primerel! Se volilne pravice Urbantschitschi in taki tiči nimajo in ne smejo imeti v Sloveniji, in sedaj tako drzno nastopajo. Poskrbeli bomo, da bodo taki agenti prišli v „špekamro“.

Sv. Anton v Slov. gor. Naš župan Tušak v zvezi z nadučiteljem Vogrincem in pod protektoratom šentlenartskega generala „Samostojne“ advokata dr. Goriška je nameraval osrečiti našo občino s kandidačno listo. Pod vsemi mogočnimi pretvezami in na zvijačni način je izvajal podpise od naših ljudi, toda pristaši naše krščanske Kmetiske zveze jim vso povsod obračajo hrbet, ker spoznajo, da od liberalcev nimajo pričakovati nič drugega, kakor prazne obljube. Samostojneži, povemo vam, da v naši občini ne boste dosegli mnogo uspehov, kajti vsak trezno misleč občan vam bo dal breč in pokazal vrata!

Sv. Andraž v Slov. gor. Na gostiji vrlega para Kocuvan-Hrga se je nabralo za ptujsko dijaško kuhinjo 75 K. Novoporočencema kličevo: Na mnoga leta, bilo srečno! — Izredno toplo vreme v začetku prosinca je privabilo čebele iz panjev, ptice pevke iz južnih krajev in ljudi iz zaduhlih sob v gozd, polje in vinograd. Oralo se je, spravljalo steljo, drva, kakor v spomladi. Nekateri so začeli celo z rezatvijo v vinogradih. Tudi drevoja so se spomnili vestni sadjarji, ga osnažili, rešili nepotrebnega balasta suhih vej in mu pognojili. Bati se je bilo, da bo drevje začelo poganjati, kajti pretoplo sonce je prav pridno ogrevalo odreveneli sok v njem. Setve so še precej lepe, ugodno upliva na razvoj suho vreme zadnjih tednov. Nekateri posestniki so pričeli spreminjati njive, pašnike, da celo gozdove v vinograde. Veliko se trpeži z regulenjem, a pričakujejo, da ne zastoj.

Sv. Lovrene v Slov. gor. Tukajšnji odsek Orel prav lepo napreduje, ker pošteni fantje dobro vedo, da je njihov prostor pod katoliško-kulturno zastavo te mladinske telovadne organizacije. Tudi Mladeniška Zveza se je prebudila ter deluje za procvit in izobrazbenost med mladeniči. Čas bi pa že bil, da se enkrat predrami tudi Dekliška Zveza. Kmetiska Zveza tudi pridno deluje. Nabrala je že blizu 100 članov-kmetov. Tudi od nasprotne strani se sliši, da neki liberalni todelman, katerega ime pa še za sedaj zamolčimo, že skoraj pol leta ustanavlja Sokola. A mož ima smolo, da še do sedaj ni nič začel, ali pa mu je mogoče ta liberalno-sokolska korajža v hlače padla, ko je slišal, da orlovski misel tudi pri nas prodira ter si pridobiva vedno trdnjših tal. Mož tudi dobro ve, da bi malo dobil v svojo veliko liberalno sokolsko malho. Prihodnjč malo več!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Slišimo, da se sestavlja komisija, ki bo natančno določila naše severno mejo. Mirovna pogodba je določila Muro za mejo. Mi sicer odločno tirjamo, da naj teče železnica Ljutomer—Spilje po naši jugoslovanski zemlji, pa se nam niti ne sanja ne, da bi pustili kje Nemece preko Mure, da bi nam ugrabili cele kose Slovenskih gor. V Apačah in v emureški župniji, kolikor je je inžno od Mure, je vse polno naših ljudi. Razven tega se je v apačko župnijo priselilo veliko ogrskih Slovencev. Ondi je že leta 1906 živahno delovalo slovensko bralno društvo. Pozor torej, jugoslovanski član te komisije! Če že hočejo radgonski nemškutarji na vsak način k Nemcem, pa naj bodo slovenske okoliške vasi naše, z mostovi vred. Ščitimo naše svete pravice! Vlada naša pa čuvaj našo mejo! Nam kar je naše!

Kapela pri Radencih. Tukaj se je dne 26. prosinca poročil vrl mladenič, večletni blagajnik bralnega društva, vedno zvest sodruknik naših prireditelj, član Orla in zaveden pristaša Kmetiske zveze, Joško Kaučič s pridno mladenko iz Marijine družbe, ki je bila od svojih šolskih let vedno pevka pri cerkvenem in narodnem petju, Terezijo Rihtarič. Upamo in sme prepričani, da bodeta tudi v prihodnje podpirala in delovala za dobro stvar. Na gostiji se je nabralo 61 K za sklad Kmetiske zveze.

Sestrže pri Ptujski gori. Mermoljev apostol g. Medved iz Dragonje vesi namerava v Sestržah pri Križancu prirediti shod samostojnežev. Kolikor poznamo Sestržane, se jim ne bo splačalo. Sestržani, dajte so v revnem in blatnem kraju doma, se zavedni ljudje in pristaši naše Kmetiske Zveze. Ustanovili se si tudi kmetijsko podružnico, k kateri jih je prvokrat pristojilo kar 32 udov. Spadajo v občino Majšperk, katera je še vedno med prvimi s svojimi spoštovanimi predstojnikom Janezom Turkužom, kateri jim izvrstno gospodarji že čez 38 let. Če res nameravate samo-

skrajšati prirediti shod, jim torej priporočamo, da naj prireditelj bistokrati, ko ne bo nikogar v Sestržah doma, drugde se jim zastonj kakala mala nezgoda. Sestržani znajo vse isto, kar zna cirkovski modrijan g. Medved. Sierr pa nam ne bosta poslančevala ne Medved, ne Fric in tudi Mermolja ne, zapomnite si te — dobre!

Makola. Pri nas se je vršil občni zbor Kmetiske zveze in popoldne Dekliške zveze. Obe zvezi sta kaj včasih delovali skozi celo leto. Posebno hvalo zasluži DZ, ki je redno vsaki mesec priredila sestanke. Med letom je bilo 34 govorov, 57 deklamacij in 13 predstav. Naša DZ lepo napreduje in hitro pripravljena načrti že za naprej. Sploh pa so makolska dekleta jako požrtovalna, kjer gre za narodne in verske svetinje. Začeli so se gibati tudi mladeniči in so dvakrat imeli že mesečne sestanke. Naša stvar zmaguje, četudi se rode pri nas JDS in Samostojna. Kakor je izginila prva, tako bo tudi druga, ker pri nas nima redovitih tal.

Puščava. Poštni oblasti bi priporočili, da vsaj površne poluka v našo nabiralnico. Casnike dobivamo dva dni pozneje kot Sentlovenčani. Ni dneva, da se ne bi je nepotrebnem zakasnil kak časnik. Na poštni zahtevamo red in jugoslovansko pravico.

Puščava. Dne 6. t. m. je umrla blaga mladenka in Marijina družbenica Minka Brezoneli. Komaj ko se dekleta položile umrlo v rakev, so na njeno mesto položili na pare njeno mater, ki bosta sedaj v skupnem grobu skupaj počivali. Svetila jima večna luč!

Slovenji Gradec. Dne 29. jan. je umrla gdca Ana Arnežič, hčerka bivšega učitelja v Pamečah g. Alojza Arnežič, v 21. letu starosti. P. v m!

Pernica. V soboto, dne 31. januarja se je vršil v gostilni Struc sestanek posestnikov in delavcev katastrofalne občine Mlake. Navzoč je bil okrajni glavar dr. Iparic. Po predlogu pariške mirovne konference bi nova državna meja odrezala precejšnji del Pernice. Razun pat posestnikov so se izjavili vsi navzoči, da želijo, naj spada kakor do sedaj tudi nadalje katastrofalna občina Mlake pod sodni okraj Maribor in politični okraj Slovenji Gradec. Kako bo s Sopotjo, to je nejasno.

Vitanje. Pri nas je zopet začela razsajati takozvana „španska“ bolezen, ki zahteva mnogo žrtev. Bolezen je med drugimi tudi ugrabila vrlo mladenko Blize Ovcar, teden pozneje pa njeno mater. Dne 27. januarja je pa umrla vzgledna in vestna gospodinja Marija Pačnik. Vsem svetila večna luč!

Tepanje pri Konjicah. Poročil se je vzgledni prijubljeni posestnik Jožef Napotnik, p. d. Simen z Lázike Klančnik iz ugledne kmetijske obitelji. Na gostiji se je nabralo za orlovski sklad 60 K. Novoporočnica na mnoga leta!

Sp. Loznica. Dne 22. januarja je umrla na posledicah vojne vrli kmetijski fant Franc Janežič, nekak rajnega profesorja Janežiča v Mariboru. Naj počiva v miru!

Celje. Pretekli mesec se je poročila dvoje dekletnih in poštvovalnih članov tukajšnjega izobraževalnega društva. Dne 19. prosinca je podala roko vrlo mladenka Franika Čekočova iz Zagrada gospoda Jožetu Vipotniku, slikarju v Zaleu, in dne 28. prosinca se je poročil naš Pepi Pišek z gospodično Marijo Flajsovo iz Zalea. Izobraževalno društvo želi obena obilo sreče in božjega blagoslova v novem stanju.

Gafelja pri Celju. Pri nas je naglo umrl Andrej Podpečan, p. d. stari Grabenšak. Bil je to mož stare korenine, kakor jih je, žal, vedno manj: globokoveren, značajan, delaven. Neke posebnost pri starem Grabenšaku je bila njegova ljubeznjiva šegavost, ki ga ni zapustila niti v največjih nadlogah. Bil je veselega srca in obraza, vsakemu je znal povedati, kar mu je šlo. Vzgojil je tudi sina-duhovnika: č. g. Jernej Podpečan, župnik v Tinjah. Pri velikem pogrebnem sprevedu — dobri mož je bil daleč okoli poznani — mu je ob odprtem grobu kot mnogoletnemu, zaslužnemu cerkvenemu ključarju spregovoril besedo v slovo domači župnik; župan D. Kranjc se ga je pa spominjal kot moža dela tudi v blagor občine, v kateri je bil 35 let nepretrgano odbornik. Vrli oče Grabenšak, počiva v miru!

Smartno ob Paki. Tukajšnja Ciril-Metodova družnica je priredila dne 1. t. m. gledališki igri „Zakonske nadloge“ in „Krojač Fips.“ Vsebinsko obeh iger je pa taka, da pač ni za nedoraste osebe in vendar je bilo pri obeh predstavah navzočih veliko število otrok. Ali ni škandal, da se naša mladina na ta način puhujšuje?

Libja pri Mozirju. Libijski vaščani so napravili na mestu stare, podrte brvi v sredi vasi lep, nov most iz hrastovega lesa, za kar se jim tem potom izreka zahvala!

Braslovce. Pri nas je umrl Zibref Matija, mizarški mojster v Letušu. Rajni je bil znan kot dober in zelo vesten rokodelce. Naročnik je bil skoro vseh katoliških listov, zajedno je bil tudi velik razširjatelj istih. Leta 1910 se je udeležil prvega slovenskega romanja v sveto deželo, par let popreje je bil pa v Rimu. Blag mu spomin!

Sv. Frančišek v Sav. dolini. Gospod urednik! Ker se od tukaj malokaj sliši, si mogoče mislite, da še pač spimo v spanje pravičnega, a temu ni tako, ampak se pridno gibljemo. Tukajšnje Katoliško bralno in izobraževalno društvo je imelo redni občni zbor, ki je bil jako dobro obiskan, za letos se je vpisalo že čez 60 udov, kar je za našo malo župnijo gotovo lepo šte-

vilo. Na Svečnico so naši Orli fantje in dekleta priredili igro „Tihotapec“, za katero se je kazalo veliko zanimanje. Pa tudi v političnem oziru se pridne gibljemo, razni liberalni mogotei že mislijo, da imajo vse ljudstvo za sabo, pa se jako motijo. Marsikateri zaslepljenec je res mislil lansko leto, ko je nastopila demokratska ali bolje rečeno liberalna vlada, da bade vsega dovolj, a zdaj vsak dobro previdi, za koga vse ta liberalna vlada skrbi, namreč za razne liberalne mogote in za špekulantske vojne oderuhe. Dobro se še spominjamo, lanske spomladi in poletja, ko je bil dr. Korošec prehranjevalni minister, je se vsega dobilo, kar je kdo-hotel in ne v previsokih cenah, in to tedaj ko je še bilo v državi manj živeža. A sedaj pa, ko naša liberalna vlada izvaja živež v druge države, njeno ljudstvo pa doma gladuje.

Sv Lenart nad Laškem. Dne 5. februarja t. l. je v visoki starosti 88 let umrl v Lipendolu, daleč okoli dobro znani godec Marko Frece. Naj v miru počiva!

Sv. Lenart nad Laškem. Na Svečnico popoldne je priredila pri nas liberalna Samostojna kmetijska stranka svoje zborovanje. Kot govornika je pripeljal gostilničar Smid iz Jurkloštra nekega Urlepa iz St. Jurja ob južni žel. In kaj je povedal ta svojim poslušalcem? Koj v začetku se je lotil naših poslancev, češ, da so oni krivi, da so morali kmetje na vojsko, in da se je tako hudo rekviriralo. Posebno si je privočil dr. Korošca. Zabičeval je navzočim, naj spoštujejo duhovnike, češ, naša stranka nima nič proti duhovnikom, pozabil pa je povedati, da je, kakor slišimo, bil vedno eden največjih nasprotnikov svojega domačega župnika. Najbolj sta se kazala navdušena za Samostojno dva Sentruperčana, nek Spilano, ki se je trkal na prsi in trdil, kako je veren, in nek Obrez, ki je vneto zagovarjal boljše vike. In s takimi zagovorniki boljsevikov bi še naj družil naš krščanski kmet? Voz samostojne politike bosta vlekla pri nas gostilničar Fr. Knez in trgovec Jože Gračner. Med odborniki je tudi mož, ki je še letos vpričo drugih odobral pisavo lista „Naprej“, ki je trdil, da je kmet oderuh. Pa ker je bil od nekdanj že nasprotnik duhovnikov, mora seveda v Samostojno. Torej, samostojnejši! Sedaj pa le na delo, da pripravite kmetu boljše čase. Gostilničar in trgovec imata zato velike priložnosti.

Smarje pri Jelsah. Gostilničar Habjan, pri katerem so se dosedaj vedno vršile naše prireditve, je glavni krivec burnih dogodkov dne 22 p. m. Poprej nam je oddal dvorano; a pozneje nas brez varstva meče vun in pošilja nad nas razdivjane ljudi. Ko je bil v sil, je lažil in kleščplazil krog naših mož, a sedaj kot vojni dobičkar besni nad onimi, ki so ga oteli. In tak človek bi rad postal župan starodavnega trga Smarje, v katerega področju stoji slavita božja pot Sv. Roka! Mesar Habjan, ali Vam je znana basen o volu in zabi?

Kezjanski okraj. Po kezjanskem okraju se vedno klatijo uzmoviči, ki jim delo ne diši, in ki imajo patent, da kradejo kakor srake. Vedno se čuje, da uderejo v kako klet in odnesejo vino. Kradejo kokoši, ovce in druge predmete. Obžalovati je, da državni organi ne morejo priti na sled tem uzmovičem!

Prevorje. Naš novi gosp. gerent se kaj živo poteguje za Samostojno. Ze parkrat je ob nedeljah prav pridno agitiral in vzdubujal ljudi pri cerkvi (poleg uradnih preklecev), naj kolikor mogoče v obilnem številu obiskujejo shode Samostojne v sosednjih farah tudi Prevorjant, češ: da ne zaostanemo in da je Samostojna res prava zveza kmetov, katera ti preskrbi koruzo, ona (namreč SKZ.) za samo galico. No, če vas je Samostojna samo s koruznimi kapljicami pridobila za svojega pristaša, potem ste pač obžalovanja vredni, da ste postali kdaj prevorski gerent.

Prevorje. Naš maloznani kraj na severozahodni meji brežiškega okrajnega glavarstva je dobil med vojno po ujetnikih napravljeno cesto; nekoliko zveze že torej ima s svetom, kar je dalo povod, da so nam prišli ponujati svoje strankarske načrte. Tukaj je napravila Samostojna svoj shod, na katerem je govornik obljuboval svojim morebitnim bodočim pristašem vse mogoče in nemogoče ugodnosti samostojne kmetijske politike. Pri govoru je posebno udrihal po pristaših in poslancih Kmetiske zveze, četudi njegove trditve niso odgovarjale resnici. Da se je pri navedbi številik včasih nekoliko zaletel, bi že ne bilo najhujše, vsaj jih je pri stavljenem ugovoru meral popravit in vsaj je zmota v navedbi številik iz nasprotnne stranke pri samostojnih že kar na dnevnem redu. Na tem shodu se je ustanovila podružnica Samostojne za Zagorje in Prevorje. Za načelnika niso našli bolj sposobne osebe, kakor nekega zastarelega štajerčijanca, ki je edini ostal na Prevorju „Štajercu“ zvest do zadnjega zdihljaja, ki se je tudi najbolj čutil razžaljenega, če je pred dvema letoma kje slišal navdušen klic „Bog živi jugoslovansko majniško deklaracijo!“ In tak je danes vodja Samostojne! 14 dni po shodu je napadel najstarejši sin neke hiše, ki je bila poprej tudi naročevala „Štajerca“, zdaj pa je pristopila k Samostojni, brez vsakega povoda svojega nekdanjega prevorskega učitelja in ko so prišli drugi mirit, zagrabil je za poleno in iz hvaležnosti seveda g. učitelja na glavi močno ranil.

Globoke pri Brežicah. Dne 31. januarja t. l. se je odpeljal naš Urek na shod k Sv. Križu pri Kostanjevici. Napravljeno je bil kot minister, pa ne kakov kmet, ki se živi od žuljev svojih rok. Ni sliši, da ga čaka pri Sv. Križu sodni dan. Tam je moral naš Urek slišati bridke resnice iz poštenih kmetijskih ust. Drugoga pa tudi ne zasluži tak človek, ki go dela si oer za zagovornika kmetijskih koristi, v resnici pa dela za Žerjava, za sedanjo škodljivo vlado. Urek je vpil na tem shodu, da bi ga bili lahko slišali v deveto deželo. Imel je dobra pljuča, dobro srce, čeravno je nekoč proti nekemu zatrjeval, da on ne misli kandidirati, ker ima hudo srčno napako, vlad katero ne more niti pol ure govoriti. G. Urek, ali niste te trdili? G. Urek je pri Sv. Križu tudi med drugim izustil: Tako zabiti, surovih ljudi ni na svetu, kakor so Križevčani. Pri tem moramo pripomniti, da Ureka ni nihče napadel dejansko. Urek! Kaj pa Vi pravite k tolovajskim izgredom Vaših somišljenikov v Pišecah, Šmarju itd.? Seveda tisti, ki noče poslušati Vašega hujskanja proti farjem, proti krščanski Kmetiski Zvezi, je zabit in surov. — Kmet iz Globokega.

Celje. Od dne 31. 1. do dne 3. 2. t. l. se je vršil tukaj okrožni tečaj, pri katerem so bili zastopani vsi pod to okrožje spadajoči odseki. Zaključeno se je vršila tudi okrožna seja, pri kateri se je sklenilo prirediti v okrožju pet prireditev. Prva pride v poštev na Teharjih. Druge slede. Od dne 3. do dne 6. t. m. se je vršil tukaj okrožni tečaj za članice, pri katerem so bile zastopane sestrice od še samo štiri odsekov. Oba tečaja je vzorno vodil brat Kernaaver.

Celje. Na pustni večer dne 17. t. m. priredi celjski Orel v vrtni dvorani „pri belem volu“ ob 8. uri zvečer zabavni večer ter vprizori ob tej priložnosti enodejansko burko „Mutasti muzikant.“ Nadaljne šaljive zabave pa ne bodo zaostajale. Na svidenje, vaš prijatelji naših društev! Tamburaši bodo tudi prišli, Bog živi!

Prireditve.

Podbrežje pri Mariboru. Prostovoljna „družinski večer“ v gostilni Rojko na Spodnjem Podbrežju. Začetek ob 7. uri zvečer. Prijatelji požarne brambe, pridite!

Selnica ob Dravi. V nedeljo, dne 15. t. m., bo popoldne po večernicah občni zbor Čitavnice v župnišču. Pridite!

St. Ilj v Slov. gor. Prihodnje nedelje, dne 15. t. m., popoldne po večernicah, se ponavlja prireditve Bralnega društva. Na sporedu je igra: „V vage na vago.“

St. Ilj pod Turjakom. Naše bralno društvo ima svoj letošnji redni občni zbor v nedeljo, 15. t. m., popoldne po večernicah. Dnevni red: 1. Voli odbora. 2. Volitev dveh računskih pregledovalcev. 3. Določitev članarine za leto 1920. 4. Sprejem novih udov. 5. Slučajnosti. K občni udeležbi vaši odbor.

Sv. Michael nad Sočanjem. Kat. izobraževalno društvo ima dne 15. t. m. svoj redni občni zbor ob 4. uri popoldne v cerkveni hiši.

Teharje. Na pustno nedeljo, dne 15. t. m., popoldne po večernicah priredi naša Dekliška Zveza v društveni sobi kaplanije dve gledališki igri: „Zakleta soba v gostilni pri „zlati goski“ in „Strahovi.“ Pred igrjo in po igrji nastopa domači mešan pevski zbor. Prijatelji poštene zabave, pridite v obilnem številu!

Sv. Peter na Medvedovem selu. — Tukajšnja Dekliška Zveza priredi v nedeljo, dne 15. t. m., ob treh popoldne v prostorih župnišča gledališko predstavo: „Večna mladost in večna lepota.“ Prijatelji poštene zabave, pridite!

Središče. Slov. kat. izobr. društvo priredi dne 15. t. m., ob 7. uri zvečer v šolskih prostorih v selico. Na sporedu sta burki: „Moč uniforme“ in pa „Strahovi.“ Pridite!

ZAHVALA.

Povodom nenadomestljive zgube našega nad vse ljubljenega, skrbnega očeta gospoda

Toma Pušenjak

smo prejeli toliko dokazov iskrenega sočutja, kar nam je velika tolažba v naši boli. Ker nam ni mogoče vsem posebej zahvaliti, bodi izrečena naša najprisrčnejša zahvala vsem, ki so na eden ali drugi način z nami sočustvovali.

Cven, 8. svečana 1920.

Zalujoči ostali.

Mala naznanila.

Kupimo prazne vreče.
Ponudbe na „Balkan“
trg. šped. in komis. del.
družba v Mariboru. 71

Ovčje volno
Kupuje Henrik Primus, trgovec
v Mariboru, Tržaška cesta 25. 12

Deklina ali kuharica katera bi
imela veselje za vodstvo gospo-
dinstva ozir. pomočnica gospodinje
na deželi se išče za takoj proti
dobri plači. Marija Humer Pol-
šnik, pošta Litija Jugoslavija.
101

Slep igralec z lajnami, imajoč
potovrnanjsko pravico za celo Ju-
goslavijo, išče 40 do 50 let staro,
pridno in nekaznovano spremlje-
valko. Naslov se izve v papirni
trgovini Schmid platz 1, Maribor.
98

Milo vzamem v najem na dva ali
tri tečaje. Ivan Lampret, pošta
Selnica ob Dravi. 100

Dobro kislo zelje kupi po
najboljši ceni Lovrec, Mari-
bor, Kasinogasse 2 pri stolni
cerkvi. 88

Predam posestvo v lepem kraju,
solčna lega, vinograd, mlad sado-
nosnik, njiva, hram novo zidan,
vse v dobrem stanju, 1 konj, par
krav, se prodaja zaradi preselitve.
Vinička gora 21, Sv. Peter pri
Mariboru. 79

Kupi se bik, pristnega plemena,
Marija dvoške pasme, črez leto
star. Naslov v upravnistvu. 117

Majar z dvema delavskimi močmi
išče službe. Pisemne ponudbe na
672 pošta Makole pri Poljčanah.
418

Brejo svinje ima na prodaj. Kdo,
se izve v gostilni pri konzumu na
Pragerkem. 119

Kovačnica z orodjem vied se da
v najem. Natančneje se izve v Zi-
karcih, Sv. Barbara pri Mariboru.
120

Vezemo deklisko obleko, belo o-
bleko, črno svilnato bluzo, batis-
tne bluze, nov plašč za zdravnike,
pahlanike in nojevega perja, rosa-
atlas čevlje, nove ružave svilnate
flor-nogavice, gosposko sirsko su-
knjo, delavno suknjo, arajce, spo-
dnje hlače, ovrtnike, kratke no-
gavice, sechroll-sifon, nogavice, mo-
darce, rokavice, svilnate trake,
platnene trake, sobno telovadno
orodje, zplavnik za stole iz usnja,
britev, velike krojaške škarje, dalj-
nogled, staro postelj, omaro, zelo
veliko mizo na integ' blazino iz
perja, vreče, knjige, obešalnike za
obleko, veliko perilno banjo ška-
fo, in razno drugo proda gđ.
Schmidl, Koroska cesta 18, I. nad-
stropje, Maribor. 182

Vinčar s 34 delavskimi močmi
se sprejme. Naslov v upravnistvu.
112

Iščem veliko posestvo

do 1,000 000 K, v okolici Mari-
bora za takojšen nakup. Glavni
pogoji: lep gozd z hišo in gospo-
darskimi poslopji. Posredovalci iz-
ključeni. Ponudbe samo na Oskar
Čebular, Maribor, Glavni trg 1,
3. nadstr., vrata 10. 106

Potrebujete trpežne

čevlje?

Potem si oglejte veliko zalogo pri
Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg 2

tam dobiti zanesljivo močne, vsakovrstne
čevlje, po najnižji ceni tako tudi galante-
rijsko blago, torbice za trg, potne košare itd. 44

Postrežba točna! Cene brez konkurence!

Raznašalci

za naše liste se sprejmejo proti do-
bremu zaslužku. Cirilova tiskarna.

Zopet
ogromno pošiljatev manufakture
naravnost iz inozemstva je prejela
tvrta R. Stermecki v Celju in
sicer volne, cefirja, tiskanin, eta-
mina, batista za ženske obleke,
suknja kamgarna in hlačevine za
moške obleke, belega in pisane-
ga platna za perilo, klota, cvilha, rob-
cev, svile in še mnogo raznega
drugega blage, katero se prodaje
zaradi nakupa v velikanskih mno-
žinah po čudovito nizkih cenah.
Razen tega vedno velika zaloga
lastnega izdelka srajc, predpasni-
kov, bluz, kril, ženskih, moških fantovskih oblek po ze-
lo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otročji vedno v
velikanski abiri, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.
Ilustrovani cenik zastoj! Na debelo samo v I. nadst.
Voletrgovina R. Stermecki, Celje št. 300, Slov.
raspošiljalna

RAZPIS
zgradbe dvorane Kletarskega dru-
štva v Ormožu. Načrti in proračun se lahko
vpogledajo v pisarni posojilnice v Ormožu. Pis-
mene ponudbe do 25. februarja na Kletarsko
društvo v Ormožu. 105

Oglas
Javljamo tem potom našim cenj. odjemalcem,
da tovarna od 31./I. do 8./II. t. l. radi poparav-
ka peči in čiščenja parnega kotla, stoji.
Spoštovanjem
Tovarna drož, Račje. 107

**Zimnata, kakor tudi prvovrstna
svilnata mlinska sita**
(pajtli) iz Švice za moko vseh vrst se dobe v trgov.
Avgust Čadej, Ljubljana,
Kolodvorska ulica št. 35, nasproti „stare Tišlerjeve
gostilne“. 35

POZOR.
Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel glavni
zastop **Vzajemne zavarovalnice**
banke „SLAVIJE“ v Pragi
za sodnijske okraje:
Maribor, Sv. Lenart, Slov. Bistrica, Maribreg in
Slov. Gradec
ter prosim, da se zainteresenti tozadevno obračajo za poja-
nila na spodnji naslov. Zavarovalnica sprejema vsa zavarov-
vanja kakor, proti požaru, vplomu in življenju po najnižji
ceni ter se slav. občinstvu najtopleje priporoča. Spoštovanjem
Martin Stadler, glavni zastopnik banke
„Slavije“ v Mariboru, Vetrinjska ul. 30.

Karel Kocijančič
kamnoseška industrijska
obit v Mariboru
Schillerjeva ulica 25
priporoča svojo zelo bogato zalogo v žrkih,
nagrobnih spomenikov, ploščah za umi-
valne mize in za pohištvo, vsa betonska
in podobarska dela. Prevzema vsa v
njegovo stroko spadajoča cerkvena dela
kot oltarje, prižnice, ter sploh vsa cer-
kvena dela v kamnu, kot svedoči mari-
borska frančiškanska cerkev. Ves obrat
na stroje! Lastni kamenolom pri Slov.
Bistrici, industrija za granit, mramor in
sienyt. 1884-424

Nainovejši!
Sv. Evangeliji in
Dejanje apostolov
je knjiga, kakor je Slovenci dozdej še
niso imeli. Obsega vse evangelije in de-
janje apostolov z razlago. Oblika molit-
venika lična. Vezava prikupljiva. Cena s
poštnino vred K 6'90. :: Naroči se v
tiskarni sv. Cirila
v Mariboru.
Slovenci! Sežite po znameniti knjigi!

dr. Andrej Veble
naznanja, da je otvoril
odvetniško pisarno pri Sv. Lenartu v Sl. g.
(v posojilniški hiši, I. nadstropje). 515

Vinogradniki
pozor!
Na suho cepljene trte so na-
prodaj
in sicer najbolj rodovitne vrste. Trte so
cepljene na podlagi „Rip. portalis“ in na
„Goethe“ št. 9. V zalogi je tudi necepljena
ukoreninjena bela šmarnica. Cene trtam
po dogovoru.
Cepljene trte prodaja
Franc Slodnjak, trtnar pri Sv. Lovrencu
v Slovenskih ggor. pošta Juršinci pri
Ptuju, Stajersko. 85

Nova smrt
za podgane in miši, katere se zamore
popolnoma in zanesljivo zatreti le z
novo 10 let rabljivo iznajdbo avto-
matska past „Samostavljanke“ v eni
noči se lahko vjame 20-30 miši ali
podgan. Za vspeh jamčijo mnogobrojna
priznanilna pisma. Cena z navodilom za
1 kom. I. vrste nekoliko večji K 25
II vrste malo manjši K 16. Cenjena na-
ročila se prosijo pod „Samostavljanke“
Informatič-
ni zavod **Drago Beseljak**
LIUBLJANA, Cankarjevo nabr. 5.

! Novosti za neveste!
POZOR!
Ne zamudite prilike si ogledati ravnokar
novo došlo zalogo raznega manufakturnega
blaga, pri tvrtki:
Sirec & Drogenik, Celje
Krekov trg št. 3
POZOR!
Velika izbira svilenih robcev.
Na gostijah nabirajte
za Kmečko Zvezo!

**SPODNJEŠTAJERSKA
LJUDSKA POSOJILNICA**

F. Z. Z. N. Z.

V MARIBORU, STOLNA ULICA 6

Obrestuje hrenilne vloge po 3 odstot.

Daje posojila pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, po:: roštvo in zastavo ::

Pojasnila daje vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne

Uredne ure vsak dan od 9. do 12. ure

Zavarovanje

zoper škodo po požaru!

Edina slovenska zavarovalnica zoper škodo, povzročeno po požaru je ljubljanska 1561

Vzajemna zavarovalnica.

Glavni zastop za naše obmejne kraje je v Celju (Breg); v Mariboru daje pojasnila zastopstvo „Vzajemne“ v pisarni Angasse št. 10; v Kamnici pri Mariboru pa v pisarni Posojilnice. Ingoslovani, zavarujte se pri domači zavarovalnici.

„IDEAL“

Fran Josipa cesta 9 Maribor Vetrinjska ulica 16

**Pralnica, Svetlokalnica
Čistilnica**

za ženske in moške obleke. Vodstvo odlikovano na razstavi v Parizu 1914.

Ivan Hajny, zaloga poljedeljskih strojev v Mariboru, Tegetthofova cesta št. 45 nasproti glavnemu kolodvoru priporoča cenjenim posestnikom sledeče stroje, kateri se nahajajo v zalogi, v nakup: vitle, mlatilnice, žitne čistilne mline, sadne mline, stiskalnice, drobilne mline, travniške brane, izvrstno pocinkane brzoparilnike v velikosti 50 do 160 litrov.

Nadalje priporočam stalne in prevozne motorje, čistilne mlatilnice in druge potrebščine. Ker se mora s tem računati, da bodo cene zopet poskočile, bi bilo v lastnem interesu vsakega posestnika, da si nabavi prej ko mogoče stroje, katere potrebuje za prihodnje leto. — Preskrbim tudi slamoreznične nože po dnevni ceni. Postrežba točna. Na dopise se takoj odgovorja. 526

Gostilničarji, kavarnarji, vinogradniki pozor!

Trgovina z vinom

Oset & Cajnko, Slov. Gradec

Naznanjava, da imama veliko zalogo najboljšega sortiranega vina kakor: muškatelj, rizling, šipon, burgundec, portugiser, šilhar, pristnega ljutomerečana, pekrčana, haložana, bizeljčana ter črna dalmatinska in banatska stara in nova vina.

Kupujeva:

iz vseh viurodnih krajev vsa najboljša vina po najboljših cenah.

Vino v steklenicah (buteljke).

Razpošiljanje vina v sodih od 50 l naprej.

Se priporoča

Andrej Oset in Franje Cajnko.

! APNO!

iz Zagorja

ravnoker došlo. — V zalogi tudi razni izdelki iz cementsa.

**C. Pickl, Maribor,
Volksgrabenstrasse 27.**

Poziv!

V nedeljo, dne 3. novembra 1918 predpoldne sta bili oropani trgovina s papirjem in galanterijskim blagom ter trgovina z delikatesami v Strnišču pri Ptuju. Pozivljeva vsakogar, ki bi mu bilo znano, kjer se nahajajo oropani predmeti kot posteljina, preproge, moške in ženske obleke, perilo, različno pohištvo itd., da na spodaj označeni naslov naznani nemudoma imena in bivališče neznanih storilcev proti nagradi 1000K.

Ivan Cepera in Strobl,

Maribor, Fabriksgasse 21, v trgovini.

TVORNICA POHIŠTVA IN MIZARSTVO

Peter Hochnegger in drugovi, Maribor

Koroška cesta št. 46 in 53

priporočajo svojo zalogo pohištva iz trdega in mehkega lesa, kakor tudi vsa v to stroko spadajoča mizarska dela, po tvoraiških cenah.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

KOROŠKA CESTA ST. 5

priporoča raznovrstne tiskovine za župnijske, občinske, šolske in posojilniške urade, vizitnice, lepake, letake, vabila, račune, zavitke, poročne kartice - sploh vse v tiskarsko obrt spadajočo delo.

CENE ZMERNE!!!!

POSTREŽBA TOČNA!